ROZSUDEK SOUDU (pátého rozšířeného senátu)

9. září 2009 *

Ve věcech T-30/01 až T-32/01, T-86/02 až T-88/02,

Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava (Španělsko), zastoupené M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

žalobce ve věcech T-30/01 a T-86/02,

Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa (Španělsko), zastoupené M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

žalobce ve věcech T-31/01 a T-88/02,

Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya (Španělsko), zastoupené M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

žalobce ve věcech T-32/01 a T-87/02,

* Jednací jazyk: španělština.

podporovaní

Comunidad autónoma del País Vasco – Gobierno Vasco (Španělsko), zastoupenou M. Morales Isasim a I. Sáenz-Cortabarría Fernándezem, advokáty,

a

Confederación Empresarial Vasca (Confebask), se sídlem v Bilbau (Španělsko), zastoupenou M. Araujo Boydem, L. Ortiz Blancem a V. Sopeña Blancem, advokáty,

vedlejšími účastnicemi ve věcech T-86/02 až T-88/02,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené, ve věcech T-30/01 až T-32/01, J. Flettem, S. Pardo a J. L. Buendía Sierrou a, ve věcech T-86/02 až T-88/02, Buendía Sierrou a F. Castillem de la Torre, poté Castillem de la Torre a C. Urraca Caviedesem, jako zmocněnci,

žalované,

podporované

Comunidad autónoma de La Rioja (Španělsko), zastoupenou, ve věcech T-86/02 a T-87/02, J. M. Criado Gámezem a, ve věci T-88/02, I. Serrano Blancem, advokáty,

vedlejší účastnicí ve věcech T-86/02 až T-88/02,

jejichž předmětem je, ve věcech T-30/01 až T-32/01 návrh na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 28. listopadu 2000 o zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 ES, pokud jde o daňová zvýhodnění poskytovaná na základě ustanovení přijatých ze strany Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Guipúzcoa a Diputación Foral de Vizcaya ve formě vynětí z povinnosti platit korporační daň některým nově založeným podnikům, a ve věcech T-86/02 až T-88/02 návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2003/28/ES, 2003/86/ES a 2003/192/ES ze dne 20. prosince 2001 o režimech státních podpor zavedených Španělskem v roce 1993 ve prospěch některých nově založených podniků v provinciích Álava (T-86/02), Vizcaya (T-87/02) a Guipúzcoa (T-88/02) (Úř. věst. 2003, L 17, s. 20, Úř. věst. 2003, L 40, s. 11, a Úř. věst. 2003, L 77, s. 1) ve formě vynětí z povinnosti platit korporační daň,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (pátý rozšířený senát),

ve složení M. Vilaras, předseda, M. E. Martins Ribeiro, F. Dehousse (zpravodaj), D. Šváby a K. Jürimäe, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. ledna 2008,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

I – *Právní úprava Společenství*

1 Článek 87 ES stanoví:

„1. Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

[…]

3. Za slučitelné se společným trhem mohou být považovány:

[…]

c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;

[…]“

2 Článek 88 ES stanoví:

„1. Komise ve spolupráci s členskými státy zkoumá průběžně režimy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování společného trhu.

2. Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná se společným trhem podle článku 87 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

[…]

3. Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 87 slučitelný se společným trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí."

3 Čtvrtý bod odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), stanoví:

„[Z]a účelem zajištění právní jistoty je vhodné vymezit podmínky, za kterých je podpora považována za existující podporu; […] dotvoření a prohloubení vnitřního trhu je postupný proces, který se odráží ve stálém rozvoji politiky státní podpory; […] z důvodu tohoto vývoje se určitá opatření, která v okamžiku jejich provedení nebyla státní podporou, se mohla od té doby státní podporou stát."

4 Článek 1 nařízení č. 659/1999 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[…]

b) ‚existující podporou':

i) […] všechny podpory existující v příslušných členských státech před vstupem Smlouvy v platnost, to znamená režimy podpor a jednotlivé podpory, které byly zavedeny před vstupem Smlouvy v platnost a zůstávají použitelné i po něm,

ii) schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou,

[…]

v) podpora, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla členským státem pozměněna. Pokud se některá opatření stala podporou následkem liberalizace činnosti právem Společenství, taková opatření nebudou považována za existující podporu po datu stanoveném pro liberalizaci;

c) ‚novou podporou' každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivou podporu, která není existující podporou, včetně změn existující podpory;

[…]

f) ‚protiprávní podporou' nová podpora uskutečňovaná v rozporu s čl. [88] odst. 3 [ES];

[…]“

5 Podle čl. 2 odst. 1 a článku 3 nařízení č. 659/1999 „musí dotyčný členský stát oznámit Komisi s dostatečným časovým předstihem všechny plány na poskytnutí nové podpory“ a podpora nesmí být uskutečněna dříve, „než Komise přijme nebo se bude mít za to, že přijala rozhodnutí schvalující tuto podporu“.

6 Článek 6 nařízení č. 659/1999 týkající se formálního vyšetřovacího řízení stanoví:

„1. Rozhodnutí o zahájení formální vyšetřovacího řízení shrne relevantní faktické a právní otázky, zahrne předběžné hodnocení Komise o charakteru navrhovaného opatření jako podpory a vyloží pochybnosti o jeho slučitelnosti se společným trhem. Rozhodnutí vyzve dotyčný členský stát a ostatní zúčastněné strany, aby předložily připomínky v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc. V řádně odůvodněných případech může Komise předepsanou lhůtu prodloužit.

2. Obdržené připomínky budou předloženy dotyčnému členskému státu. Pokud o to zúčastněná strana požádá, je z důvodů možné újmy její totožnost znepřístupněna dotyčnému členskému státu. Dotyčný členský stát může na připomínky odpovědět v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc. V řádně odůvodněných případech může Komise předepsanou lhůtu prodloužit.“

7 Co se týče neoznámených opatření, čl. 10 odst. 1 nařízení č. 659/1999 stanoví, že „[p]okud má Komise k dispozici informace týkající se údajné protiprávní podpory, přezkoumá je bezodkladně bez ohledu na jejich zdroj“.

8 V článku 13 odst. 1 téhož nařízení je stanoveno, že tento přezkum je případně zakončen přijetím rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Článek 13 odst. 2 uvedeného nařízení stanoví, že Komise není v případech protiprávní podpory vázána lhůtami použitelnými v rámci předběžného přezkoumání a formálního vyšetřovacího řízení v případě oznámené podpory.

9 Článek 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 stanoví:

„Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil […] Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství."

10 Svým sdělením k režimům regionálních podpor určeným členským státům dne 21. prosince 1978 (Úř. věst. 1979, C 31, s. 9, dále jen „sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor") stanovila Komise zásady koordinace vztahující se na režimy regionálních podpor a v úvodu uplatnila „zásadní výhrady, pokud jde o slučitelnost provozních podpor se společným trhem". Mimoto uvedené sdělení stanoví různé horní hranice intenzity těchto podpor, a to v procentuálním podílu na původní investici a v evropských zúčtovacích jednotkách na pracovní místo vytvořené původní investicí (viz body 2 a 3 sdělení).

11 Ve svém sdělení o protiprávně poskytnutých podporách (Úř. věst. 1983, C 318, s. 3, dále jen „sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách") připomněla Komise povinnost oznamování podpor stanovenou v čl. 88 odst. 3 ES a informovala případné příjemce státních podpor o nejisté povaze podpor, které by jim byly poskytnuty protiprávně, v tom smyslu, že každému příjemci podpory poskytnuté protiprávně, to znamená, aniž by Komise dospěla ke konečnému rozhodnutí o její slučitelnosti, může být uloženo podporu vrátit. Komise v uvedeném sdělení rovněž uvádí, že jakmile se dozví o přijetí

opatření podpory členským státem, aniž by byly dodrženy požadavky čl. 88 odst. 3 ES, zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou.

12 Pokyny k vnitrostátní regionální podpoře (Úř. věst. 1998, C 74, s. 9; Zvl. vyd. 08/01, s. 226), v pozměněném znění (Úř. věst. 2000, C 258, s. 5; Zvl. vyd. 08/01, s. 377, dále jen „pokyny z roku 1998"), nahrazují zejména sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor. V bodě 2 nazvaném „Rozsah" stanoví, že Komise použije těchto pokynů na regionální podporu udělenou v každém odvětví hospodářství, s výjimkou výroby, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, které jsou uvedeny v příloze II Smlouvy, rybolovu a uhelného průmyslu.

13 Bod 6.1 pokynů z roku 1998 stanoví:

„[Komise] vyhodnotí […] slučitelnost regionální podpory se společným trhem na základě těchto pokynů, jakmile je bude možné použít. Avšak návrhy na podporu, které byly oznámeny dříve, než byly tyto pokyny sděleny členským státům, a o nichž ještě Komise neučinila konečné rozhodnutí, budou vyhodnoceny na základě kritérií platných v době oznámení."

14 Pokud jde o provozní podpory, pokyny z roku 1998 zejména uvádějí:

„4.15. Regionální podpora zaměřená na snížení stávajících nákladů podniku (podpora na provoz) je běžně zakázána. Avšak ve výjimečných případech lze takovou podporu poskytnout v regionech, které jsou způsobilé podle výjimky v čl. 87 odst. 3 písm. a) [ES], za předpokladu, že je odůvodněná ve smyslu přispění k regionálnímu rozvoji a svou

povahou a výší odpovídá znevýhodněním, která mají být zmírněna. Je na členských státech, aby prokázaly znevýhodnění a posoudily jejich důležitost. […]“

15 Podpory spojené s investicemi jsou definovány v poznámce pod čarou 1 přílohy I k pokynům z roku 1998 následovně:

„Daňovou podporu lze považovat za podporu spojenou s investicí v případě, že bude založena na částce investované […]. Dále může být jakákoliv daňová podpora spojena s investicí, jestliže bude stanoven strop vyjádřený formou procenta částky investované […]“

II – *Vnitrostátní právní úprava*

16 Daňově právní rámec platný ve španělském Baskicku vychází ze systému hospodářské dohody zavedeného prostřednictvím Ley 12/1981 (španělského zákona č. 12/1981) ze dne 13. května 1981, naposledy pozměněného prostřednictvím Ley 38/1997 (španělského zákona č. 38/1997) ze dne 4. srpna 1997.

17 Podle těchto právních předpisů mohou Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa (Španělsko) za určitých podmínek upravit daňový systém použitelný na svých příslušných územích. V této souvislosti přijala různá opatření za účelem snížení daňové zátěže a zejména vynětí z povinnosti platit korporační daň ve prospěch nově založených podniků dotčená v tomto řízení.

18 V roce 1993 zavedla Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa článkem 14 Normas Forales č. 18/1993, č. 5/1993 a č. 11/1993 (dále jen společně „Normas Forales z roku 1993“) vynětí z povinnosti platit korporační daň po dobu deseti let ve prospěch podniků založených mezi dnem vstupu těchto ustanovení v platnost a dnem 31. prosince 1994. Tato ustanovení stanoví:

„1. Z povinnosti platit korporační daň jsou vyňaty společnosti, které zahájí svou podnikatelskou činnost v období ode dne vstupu této [Norma Foral] v platnost do 31. prosince 1994, a to po dobu deseti po sobě jdoucích zdaňovacích období od zdaňovacího období, v němž byly založeny, pokud splní podmínky podle následujícího odstavce.

2. Aby mohly osoby povinné k dani využít vynětí stanoveného tímto článkem, musí splnit následující podmínky:

a) zahájí svou činnost se splaceným základním kapitálem nejméně ve výši 20 milionů španělských peset […];

[…]

f) uskuteční investice do hmotných pevných aktiv v období ode dne založení společnosti do 31. prosince 1995 nejméně ve výši 80 milionů španělských peset, přičemž veškeré investice se musí týkat aktiv určených k výkonu podnikatelské činnosti, které nejsou předmětem pronájmu třetím osobám nebo převodu na třetí osoby;

g) vytvoří nejméně deset pracovních míst v období šesti měsíců následujících po zahájení své činnosti a na této úrovni zachová průměrný roční počet zaměstnanců až do konce doby uplatnění vynětí;

[…]

i) má zpracován strategický plán podniku na dobu alespoň pěti let […]

6. Ustanovení tohoto článku jsou neslučitelná s jakýmkoli jiným daňovým zvýhodněním.

7. Žádost o přechodné vynětí z povinnosti platit daň se podává ministerstvu daní, financí a rozpočtu vlády provincie […], které poté, co ověří, že byly splněny původně požadované podmínky, případně vyrozumí podnik, jemuž bylo vynětí uděleno, o přechodném povolení, jež musí být přijato Radou zástupců vlády provincie."

19 Třemi usneseními totožného obsahu vydanými dne 30. července 1997 položil Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Nejvyšší soud Baskicka, Španělsko), u něhož bylo řízení zahájeno ze strany administración del Estado v červnu a říjnu 1994, Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se slučitelnosti Normas Forales z roku 1993 s právem Společenství. Generální advokát A. Saggio předložil své stanovisko v příslušných věcech dne 1. července 1999. V důsledku zpětvzetí návrhu žalobce v původním řízení však tyto věci byly předmětem usnesení o vyškrtnutí (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 16. února 2000, Juntas Generales de Guipúzcoa a další, C-400/97 až C-402/97, Recueil, s. I-1073, a stanovisko generálního advokáta A. Saggia uvedené pod tímto usnesením, Recueil, s. I-1074).

Skutečnosti předcházející sporu

20 Normas Forales z roku 1993 upravující vynětí z povinnosti platit korporační daň dotčené v projednávané věci byly předmětem stížnosti ze dne 14. března 1994, zapsané do rejstříku dne 28. dubna 1994 (dále jen „stížnost z roku 1994“), ze strany Cámara de Comercio e Industria de la Rioja (obchodní a průmyslová komora provincie La Rioja, Španělsko), Federación de empresas de la Rioja (Svaz podniků provincie La Rioja) a některých společností.

21 Dne 10. května 1994 přijala Komise předsedu baskické vlády a dne 19. května 1994 člena basické rady příslušného v oblasti hospodářství a financí.

22 Dopisem ze dne 25. května 1994 vyzvala Komise Španělské království, aby jí sdělilo své připomínky ke stížnosti z roku 1994 ve lhůtě patnácti dnů. Komise v tomto dopise dodala, že pokud po uplynutí dané lhůty neobdrží žádnou odpověď nebo žádnou uspokojivou odpověď, bude povinna zahájit formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 88 odst. 2 ES. Komise v tomto dopise rovněž připomněla povinnosti členských států související s oznamováním podpor a skutečnost, že může být požadováno navrácení protiprávní podpory.

23 Komise dne 27. července 1994 přijala zástupce ministra financí baskické vlády.

24 Dopisem ze dne 30. září 1994 zaslalo Španělské království Komisi odpověď zdůrazňující zejména, že dotčené režimy vynětí nejsou státními podporami, neboť se jedná o obecná opatření.

25 Komise dne 15. prosince 1994 přijala předsedu a ministra průmyslu baskické vlády a dne 1. června 1995 místopředsedu představenstva společnosti Interbask, SA.

26 Dopisem ze dne 18. července 1995 informovala Komise stěžovatele, že pokračuje ve svém rozboru španělského daňového systému a režimů daňové autonomie platných v členských státech, současně s přihlédnutím zejména k „probíhajícímu federálnímu vývoji v různých členských státech“. Uvedla, že služby Komise sbírají nezbytné údaje, což předpokládá značné pracovní úsilí v oblasti sběru a rozboru. Dodala, že o tom, jak reagovat na jejich stížnost, rozhodne, až budou tyto otázky vyjasněny, a že jim své rozhodnutí oznámí.

27 Dopisem ze dne 19. ledna 1996 informovala Komise Španělské království o tom, že zkoumá dopad dotčených ustanovení na hospodářskou soutěž, a požádala jej, aby jí zaslalo informace týkající se příjemců v rámci dotčených opatření.

28 Komise dne 7. února 1996 přijala předsedu baskické vlády.

29 Dopisy ze dne 19. února a 21. března 1996 požádalo Španělské království Komisi o prodloužení lhůty na odpověď na její dopis ze dne 19. ledna 1996.

30 Dne 17. března 1997 přijala Komise zástupce vlády provincie La Rioja a sociální partnery z provincie La Rioja.

31 Komise obdržela novou stížnost dne 5. ledna 2000, která směřovala proti vynětí z povinnosti platit korporační daň po dobu deseti let upravenému v článku 14 Norma

Foral č. 18/1993, z něhož měl prospěch určitý podnik se sídlem v provincii Álava. Uvedená stížnost vycházela od podniku, který je konkurentem uvedeného podniku, který měl prospěch z dotčeného vynětí z povinnosti platit daň.

32 Dopisem ze dne 3. února 2000 požádala Komise španělské orgány o informace týkající se podpory poskytnuté podniku-příjemci.

33 Dopisem ze dne 8. března 2000 poskytly španělské orgány informace požadované Komisí.

34 Dne 28. listopadu 2000 oznámila Komise španělským orgánům své rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 88 odst. 2 ES, pokud jde o daňová zvýhodnění poskytovaná na základě ustanovení přijatých ze strany Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Guipúzcoa a Diputación Foral de Vizcaya ve formě vynětí z povinnosti platit korporační daň některým nově založeným podnikům.

35 Dopisem ze dne 14. prosince 2000, zapsaným do rejstříku dne 19. prosince 2000, požádaly španělské orgány o prodloužení lhůty stanovené pro předložení jejich připomínek týkajících se každého ze tří dotčených režimů vynětí z povinnosti platit daň.

36 Dopisy ze dne 5. února 2001, zapsanými do rejstříku dne 8. února 2001, španělské orgány předložily své připomínky ke každému z dotčených režimů.

37 Po zveřejnění rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení v Úředním věstníku obdržela Komise v průběhu března roku 2001 připomínky třetích osob, které zaslala španělským orgánům.

38 Dopisem ze dne 17. září 2001 předložily španělské orgány své stanovisko v reakci na připomínky třetích osob.

39 Dne 20. prosince 2001 přijala Komise rozhodnutí 2003/28/ES, 2003/86/ES, a 2003/192/ES o režimech státních podpor zavedených Španělskem v roce 1993 ve prospěch některých nově založených podniků v provinciích Álava, Vizcaya a Guipúzcoa ve formě vynětí z povinnosti platit korporační daň (Úř. věst. 2003, L 17, s. 20; Úř. věst. 2003, L 40, s. 11, a Úř. věst. 2003, L 77, s. 1, dále jen společně „napadená konečná rozhodnutí", citace z uvedených rozhodnutí použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem). V uvedených rozhodnutích měla Komise za to, že dotčené režimy vynětí nejsou slučitelné se společným trhem.

Napadená rozhodnutí

I – *Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 (věci T-30/01 až T-32/01)*

40 Ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení má Komise zaprvé za to, že dotčená vynětí z povinnosti platit korporační daň jsou státními podporami ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, jelikož zvýhodňují některé podniky a nejsou odůvodněna povahou a vnitřní strukturou systému.

41 Zadruhé se Komise domnívá, že dotčená opatření nemohou být považována za podpory „de minimis“, a že tedy měla být předem oznámena. V této fázi, uvádí Komise, tedy mohou být považována za protiprávní podpory.

42 Zatřetí má Komise za to, že přestože poskytnutí dotčených podpor podléhá podmínce uskutečnění investice v určité minimální výši a vytvoření určitého minimálního počtu pracovních míst, nezaručují dotčené daňové režimy, že budou dodrženy předpisy Společenství v oblasti regionálních státních podpor investicím nebo na zaměstnanost. Komise se v této fázi přezkumu naopak domnívá, že se jedná o provozní podpory v rozsahu, v němž podniky osvobozuje od nákladů, které by obvykle musely nést v rámci svého běžného provozu nebo během výkonu svých obvyklých činností. Komise připomíná, že provozní podpory jsou v zásadě zakázány, a konstatuje, že se na dotčená ustanovení nemůže vztahovat výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. a) ES. Mimoto vyjadřuje pochybnosti ohledně slučitelnosti dotčených opatření s předpisy o vnitrostátní regionální podpoře a s odvětvovými předpisy.

43 Konečně má Komise za to, že se na dotčená opatření nemohou vztahovat výjimky stanovené v čl. 87 odst. 2 a 3 ES. Rozhodla tedy zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 ES ve vztahu k daným třem režimům vynětí a vyzývá španělské orgány, aby poskytly všechny relevantní informace ve lhůtě jednoho měsíce.

II – *Napadená konečná rozhodnutí (věci T-86/02 až T-88/02)*

44 Ve svých napadených konečných rozhodnutích má Komise zaprvé za to, že dotčená opatření jsou státními podporami, jelikož svým příjemcům přinášejí zvýhodnění spočívající ve snížení nákladů, jež obvykle zatěžují jejich rozpočet, které ovlivňuje

hospodářskou soutěž a narušuje obchod mezi členskými státy. Komise v tomto ohledu zdůrazňuje, že španělské orgány neposkytly žádné informace o konkrétních případech použití dotčených opatření.

45 Komise má za to, že tato opatření jsou selektivní povahy, jelikož „podmínky spojené s poskytnutím podpor z okruhu příjemců těchto podpor vylučují zejména podniky založené přede dnem vstupu dotčené Norma Foral v platnost, podniky, které uskuteční investice ve výši nedosahující prahu 80 milionů španělských peset (480 810 eur), podniky, jejichž splacený základní kapitál nepřekračuje 20 milionů španělských peset (120 202 eura), a podniky, které vytvoří méně než deset pracovních míst“. Komise dodává, že z judikatury vyplývá, že tato selektivita není objektivní povahou výše uvedených prahů zpochybněna.

46 Krom toho se Komise domnívá, že dotčená vynětí z povinnosti platit daň nemohou být odůvodněna povahou a vnitřní strukturou španělského daňového systému, když španělské orgány v tomto ohledu neposkytly v řízeních týkajících se Normas Forales č. 18/1993 (Álava) a č. 11/1993 (Guipúzcoa) žádné informace. Territorio Histórico de Vizcaya pak tvrdilo, že Norma Foral č. 5/1993 přinese zvýšení počtu daňových poplatníků, a tedy daňových příjmů, jelikož podporuje zakládání nových podniků. Komise však zdůrazňuje, že tento argument není podepřen podrobnou studií a že nevysvětluje důvod, proč se vynětí týká pouze velmi malého počtu podniků. Dočasná povaha daného opatření nadto dokládá, že toto opatření sleduje konjunkturální cíl.

47 Zadruhé se Komise domnívá, že dotčené režimy vynětí z povinnosti platit daň jsou novými, a nikoli existujícími podporami ve smyslu nařízení č. 659/1999. Především podotýká, že nebyly přijaty před přistoupením Španělského království dne 1. ledna 1986 a že nebyly předmětem žádného výslovného či mlčky uděleného povolení. Navíc Komise tvrdí, že nikdy neuvedla, že by dotčená vynětí z povinnosti platit daň nepředstavovala podporu. Komise konečně uvádí, že jí nemůže být nijak vytýkána skutečnost, že nezahájila neprodleně formální vyšetřovací řízení, jelikož jí dotčené podpory nebyly oznámeny.

48 Zatřetí, Komise rozebírá protiprávní povahu vynětí z povinnosti platit daň a podotýká, že se španělské orgány nezavázaly přiznávat tato vynětí v souladu s podmínkami týkajícími se podpor „de minimis“. V důsledku toho dotčené režimy vynětí podléhaly povinnosti předchozího oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES. Komise se domnívá, že jelikož nebyly oznámeny, jsou tyto podpory protiprávní.

49 Krom toho Komise uvádí, že se v důsledku neoznámení dotčených opatření nelze dovolávat zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty. V tomto ohledu Komise uvádí, že nikdy údajný „baskický daňový systém“ neschválila svým rozhodnutím 93/337/EHS ze dne 10. května 1993 o systému daňové podpory investicím v Baskicku (Úř. věst. L 134, s. 25), které se týká daňových opatření zavedených v roce 1988.

50 Začtvrté se Komise domnívá, že výjimky uvedené v čl. 87 odst. 3 ES nejsou v projednávané věci použitelné. Konstatuje, že dotčená Territorios Históricos (historická území) „nikdy nesplňoval[a] podmínky pro výjimku stanovenou v čl. 87 odst. 3 písm. a) ES“ z důvodu příliš vysokého hrubého domácího produktu na obyvatele. Rovněž má za to, že bez ohledu na podmínky týkající se investice v určité minimální výši a vytvoření určitého minimálního počtu pracovních míst nemají dotčené režimy vynětí povahu investičních podpor či podpor na zaměstnanost. Uvádí, že základem dotčených podpor není výše investice ani počet pracovních míst nebo s ním související náklady na zaměstnance, ale zdanitelný základ. Navíc jsou dotčené podpory vypláceny nikoliv do výše vyjádřené procentuálním podílem na investované částce, na počtu pracovních míst nebo s ním souvisejících nákladech na zaměstnance, ale do výše vyjádřené procentuálním podílem na zdanitelném základu.

51 Komise naopak uvádí, že dotčené podpory tím, že částečně osvobozují podniky, které jsou jejich příjemci, od povinnosti platit korporační daň, mohou být kvalifikovány jako provozní podpory. Komise přitom v napadených konečných rozhodnutích zdůrazňuje, že takové podpory jsou v zásadě zakázané a že dotčená Territorios Históricos nesplňují podmínky pro to, aby mohla využít výjimek v této oblasti.

52 V důsledku toho má Komise za to, že režimy vynětí nemohou být považovány za slučitelné se společným trhem na základě výjimek stanovených v čl. 87 odst. 3 písm. a) a c) ES.

53 Komise se dále zabývá otázkou, zda dotčená ustanovení mohou být odůvodněna na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES v rozsahu, v němž se uvedené ustanovení týká opatření na podporu některých činností. Poznamenává však, že sporné režimy vynětí nezahrnují opatření ve prospěch malých a středních podniků, výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí, vytváření pracovních míst či vzdělávání. Mimoto Komise poukazuje na to, že při neexistenci odvětvových omezení mohou být vynětí z povinnosti platit daň přiznávána podnikům v citlivých odvětvích zemědělství, rybolovu, uhelného a ocelářského průmyslu, dopravy, stavby lodí, syntetických vláken a automobilového průmyslu, aniž by byly dodrženy zvláštní předpisy, které se na tato odvětví vztahují.

54 Konečně, Komise vylučuje použití jiných ustanovení o výjimkách obsažených v čl. 87 odst. 2 a 3 ES.

55 Zapáté se Komise zabývá otázkou, zda je třeba nařídit navrácení již vyplacených podpor. Má za to, že podniky, které byly jejich příjemci, si mohly být vědomy zvýhodnění, které bylo s vynětími z povinnosti platit daň spojeno. Mimoto připomíná, že režimy vynětí nebyly zavedeny při dodržení postupu stanoveného v čl. 88 odst. 3 ES a že v takovém případě podniky, které jsou příjemci podpor, v zásadě nemohou mít legitimní očekávání ohledně jejich souladu s právními předpisy.

56 Navíc se Komise domnívá, že žádná z okolností uplatňovaných v připomínkách třetích osob nemůže být přijata jako výjimečná. Komise totiž podotýká, že lhůty stanovené v nařízení č. 659/1999 se v případě neoznámených podpor nepoužijí. Navíc zdůrazňuje, že španělské orgány upozornila na případnou protiprávní povahu dotčených vynětí z povinnosti platit daň, jakož i na možnost, že budou muset být navráceny, a to již svým

dopisem ze dne 25. května 1994. Rovněž uvádí, že nikdy poté dotčená vynětí z povinnosti platit daň ani přímo, ani nepřímo nekvalifikovala jako opatření slučitelná se společným trhem. Krom toho má Komise za to, že existence jiných daňových opatření platných ve zbytku Španělského království nemohla, vzhledem k jejich velmi odlišným charakteristickým znakům, vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených vynětí z povinnosti platit daň se společným trhem. Konečně, Komise upozorňuje na to, že „dlouhá doba", která uplynula mezi jejím prvním dopisem ze dne 25. května 1994 a rozhodnutím o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, je ve velké míře důsledkem nedostatečné spolupráce španělských orgánů. V tomto ohledu zmiňuje nedodání odpovědi na její dopis ze dne 19. ledna 1996.

57 V závěru má Komise za to, že dotčené režimy vynětí představují státní podpory neslučitelné se společným trhem (viz článek 1 napadených konečných rozhodnutí). V důsledku toho nařizuje zrušení dotčených režimů podpor v rozsahu, v němž jsou ještě platné (viz článek 2 napadených konečných rozhodnutí).

58 Článek 3 napadených konečných rozhodnutí upravuje navracení podpor následovně:

„1. Španělsko přijme veškerá nezbytná opatření, aby příjemci navrátili podpory uvedené v článku 1, které jim byly již protiprávně poskytnuty. Pokud jde o dosud nevyplacené podpory, Španělsko pozastaví jejich vyplácení.

2. Navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva za předpokladu, že umožňují okamžité a účinné provedení tohoto rozhodnutí. Podpory, které mají být navráceny, zahrnují úroky od data, kdy byly poskytnuty příjemcům, až do data jejich navrácení. Úroky se vypočtou na základě referenční sazby použitelné pro výpočet subvenčního ekvivalentu v rámci regionálních podpor."

59 Článek 4 napadených konečných rozhodnutí stanoví, že Španělské království ve lhůtě dvou měsíců ode dne jejich oznámení informuje Komisi o opatřeních, která přijalo za účelem dosažení souladu s těmito rozhodnutími, a článek 5 uvedených rozhodnutí uvádí, že tato rozhodnutí jsou určena Španělskému království.

60 V řízení zahájeném na základě žaloby Komise konstatoval Soudní dvůr nesplnění povinnosti ze strany Španělského království z důvodu neprovedení napadených konečných rozhodnutí (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 2007, Komise v. Španělsko, C-177/06, Sb. rozh. s. I-7689).

Řízení

61 Třemi návrhy došlými kanceláři Soudu dne 9. února 2001 žalobci, Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya, podali ve věcech T-30/01 až T-32/01 projednávané žaloby na neplatnost rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení v souvislosti s režimy vynětí.

62 Samostatným podáním zapsaným do rejstříku v kanceláři Soudu dne 4. května 2001 uplatnila Komise proti výše uvedeným žalobám námitku nepřípustnosti podle článku 114 jednacího řádu Soudu. Usnesením ze dne 22. dubna 2002 rozhodl Soud (třetí rozšířený senát), že o námitce rozhodne spolu s věcí samou a že o náhradě nákladů bude rozhodnuto později.

63 Třemi návrhy došlými kanceláři Soudu dne 26. března 2002 podali žalobci ve věcech T-86/02 až T-88/02 projednávané žaloby na neplatnost konečných rozhodnutí o výše uvedených režimech vynětí z povinnosti platit daň.

64 Usnesením předsedy třetího rozšířeného senátu Soudu ze dne 17. května 2002 byly věci T-86/02 až T-88/02 spojeny pro účely následného řízení v souladu s článkem 50 jednacího řádu.

65 Podáními došlými kanceláři Soudu dne 1. července 2002 požádala Comunidad autónoma del País Vasco o vstup do řízení týkajícího se žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání žalobců. Usnesením ze dne 10. září 2002 předseda třetího rozšířeného senátu Soudu tomuto návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhověl. Vedlejší účastnice řízení předložila svůj spis vedlejšího účastníka a ostatní účastníci řízení k němu předložili svá vyjádření ve stanovených lhůtách.

66 Podáními došlými kanceláři Soudu dne 9. července 2002 požádala Comunidad autónoma de La Rioja o vstup do řízení týkajícího se žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Komise. Usnesením ze dne 12. září 2005 předseda pátého rozšířeného senátu Soudu tomuto návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhověl. Vedlejší účastnice řízení předložila své spisy vedlejšího účastníka a ostatní účastníci řízení k nim předložili svá vyjádření ve stanovených lhůtách.

67 Podáním došlým kanceláři Soudu dne 29. července 2002 požádala Confederación Empresarial Vasca (Confebask) o vstup do řízení týkajícího se žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání žalobců. Usnesením ze dne 9. září 2005 předseda pátého rozšířeného senátu Soudu tomuto návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyhověl. Vedlejší účastnice řízení předložila svůj spis vedlejšího účastníka a ostatní účastníci řízení k němu předložili svá vyjádření ve stanovených lhůtách.

68 Usnesením ze dne 10. září 2002 rozhodl předseda třetího rozšířeného senátu Soudu o přerušení řízení ve věcech T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02 do doby, než Soudní dvůr rozhodne o kasačních opravných prostředcích směřujících proti rozsudkům Soudu ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise (T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Recueil, s. II-1275, dále jen „rozsudek Demesa“), a Diputación Foral de Álava a další v. Komise (T-92/00 a T-103/00, Recueil, s. II-1385). V těchto dvou rozsudcích Soud rozhodl o žalobách podaných proti dvěma

rozhodnutím Komise, kterými bylo poskytnutí daňových zvýhodnění společnostem Daewo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), Ramondín SA a Ramondín Cápsulas SA na historickém území Álava kvalifikováno jako státní podpory neslučitelné se společným trhem [rozhodnutí Komise 1999/718/ES ze dne 24. února 1999 o státní podpoře provedené Španělskem ve prospěch společnosti Demesa (Úř. věst. L 292, s. 1), a rozhodnutí Komise 2000/795/ES ze dne 22. prosince 1999 o státní podpoře provedené Španělskem ve prospěch společností Ramondín SA a Ramondín Cápsulas SA (Úř. věst. 2000, L 318, s. 36)].

69 Poté, co se změnilo složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen k pátému senátu a projednávané věci byly přiděleny pátému rozšířenému senátu.

70 Rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 2004, Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise (C-183/02 P a C-187/02 P, Sb. rozh. s. I-10609), a Ramondín a další v. Komise (C-186/02 P a C-188/02 P, Sb. rozh. s. I-10653), kterými byly zamítnuty kasační opravné prostředky podané proti rozsudkům Demesa a Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 68 výše, bylo přerušení řízení ukončeno.

71 Dne 6. ledna 2005 se Soud dotázal účastníků řízení ohledně důsledků, které by tyto rozsudky mohly mít na projednávané žaloby.

72 Dopisem ze dne 7. února 2005 žalobci poté, co vysvětlili svá stanoviska k těmto rozsudkům, na svých žalobách setrvali. První důvod uvedený v žalobách ve věcech T-86/02 až T-88/02 však vzali zpět.

73 Usnesením předsedy pátého rozšířeného senátu Soudu ze dne 11. listopadu 2005 bylo řízení ve věcech T-30/01 až T-32/01 po vyslechnutí účastníků řízení spojeno pro účely

následného řízení s řízením ve spojených věcech T-86/02 až T-88/02 v souladu s článkem 50 jednacího řádu.

74 Dne 20. prosince 2005 navrhli žalobci, aby byly v rámci organizačního procesního opatření přezkoumány spojené věci T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02 před věcmi T-227/01 až T-229/01 a T-230/01 až T-232/01, a případně aby bylo o prvně uvedených věcech rozhodnuto před tím, než bude rozhodnuto o posledně uvedených věcech.

75 Dne 14. února 2007 požádal Soud v rámci organizačních procesních opatření žalobce ve věcech T-86/02 až T-88/02, aby mu sdělili informace týkající se příjemců v rámci dotčených daňových režimů.

76 Žalobci odpověděli dopisem došlým kanceláři Soudu dne 12. března 2007, v němž si kladou otázku ohledně relevantnosti tohoto organizačního procesního opatření. Podáním došlým kanceláři Soudu dne 1. března 2007 požádala Confebask o přehodnocení tohoto organizačního procesního opatření.

77 Dne 22. března 2007 Soud organizační procesní opatření ze dne 14. února 2007 potvrdil a odpověď žalobců byla kanceláři Soudu doručena dne 23. dubna 2007.

78 Dne 30. července 2007 Soud v rámci organizačních procesních opatření položil účastníkům řízení otázky, na něž tito účastníci odpověděli během října roku 2007.

79 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud rozhodl o zahájení ústní části řízení. Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání, které proběhlo dne 15. ledna 2008.

80 Na uvedeném jednání bylo účastníkům řízení povoleno předložit dokument, který byl zaslán Komisi, jak bylo zaznamenáno do protokolu z jednání.

81 Na uvedeném jednání Soud žalobcům a Confebask rovněž poskytl lhůtu do 28. ledna 2008, aby sdělili určité informace týkající se příjemců v rámci dotčených opatření. Bylo to zaznamenáno do protokolu z jednání.

82 Po skončení jednání předseda pátého rozšířeného senátu rozhodl odložit ukončení ústní části řízení.

83 Dopisy došlými kanceláři Soudu dne 24. ledna 2008 ze strany Territorio Histórico de Vizcaya a dne 28. ledna 2008 ze strany Territorio Histórico de Álava a Territorio Histórico de Guipúzcoa předložili žalobci dokumenty týkající se požadovaných informací. Confebask učinila totéž v dopise ze dne 29. ledna 2008. Po prodloužení lhůty poskytnuté Soudem předložila Komise dne 6. března 2008 své vyjádření k předloženým dokumentům.

84 Předseda pátého rozšířeného senátu rozhodl o ukončení ústní části řízení dne 12. března 2008. Účastníci řízení o tom byli informováni dopisem ze dne 13. března 2008.

85 Po vyslechnutí vyjádření účastníků řízení ke spojení věcí má Soud za to, že je třeba řízení ve věcech T-30/01, T-31/01, T-32/01, T-86/02, T-87/02 a T-88/02 spojit pro účely rozsudku v souladu s čl. 50 odst. 1 jeho jednacího řádu.

Návrhová žádání účastníků řízení

I – *Ve věcech T-30/01 až T-32/01*

86 Žalobci navrhují, aby Soud:

– zrušil rozhodnutí Komise ze dne 28. listopadu 2000 zahájit formální vyšetřovací řízení ve vztahu ke třem dotčeným režimům vynětí;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

87 Komise navrhuje, aby Soud:

– prohlásil žaloby za bezpředmětné;

– podpůrně, prohlásil žaloby za nepřípustné;

– podpůrněji, zamítl žaloby jako neopodstatněné;

– uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

II – *Ve věcech T-86/02 až T-88/02*

88 Žalobci navrhují, aby Soud:

– zrušil napadená konečná rozhodnutí;

– podpůrně, zrušil první větu článku 3 uvedených rozhodnutí;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

89 Confebask a Comunidad autónoma del País Vasco, vystupující jako vedlejší účastnice řízení na podporu návrhových žádání žalobců, navrhují, aby Soud:

– zrušil napadená konečná rozhodnutí;

– podpůrně, zrušil jejich článek 3;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

90 Komise a Comunidad autónoma de La Rioja, vystupující jako vedlejší účastnice řízení na podporu jejích návrhových žádání, navrhují, aby Soud:

– žaloby zamítl jako neopodstatněné;

– uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

91 Nejprve je třeba přezkoumat žaloby ve věcech T-86/02 až T-88/02 směřující proti napadeným konečným rozhodnutím, a pak žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 směřující proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000.

I – *K žalobám ve věcech T-86/02 až T-88/02, které směřují ke zrušení konečných rozhodnutí, kterými byla konstatována neslučitelnost dotčených režimů a bylo nařízeno navrácení vyplacených podpor*

A – *K přípustnosti návrhu Confebask na vstup do řízení ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice*

1. Argumenty účastníků řízení

92 V rámci ústní části řízení se Komise dovolávala nepřípustnosti vedlejšího účastenství Confebask z důvodu, že neprokázala, že by mezi jejími členy byli příjemci v rámci dotčených opatření.

93 Na základě otázek položených na jednání poskytla Confebask některé dokumenty. Předložila tak dokument vydaný generálním finančním ředitelem (Director General de Hacienda) každého ze tří Territorios Históricos, které potvrzují, že některým podnikům byla přiznána dotčená vynětí z povinnosti platit daň. Uvedené dokumenty potvrzují, že tyto podniky jsou dotčeny napadenými konečnými rozhodnutími a zejména článkem 3 těchto rozhodnutí, který nařizuje navrácení podpor. Osvědčení

podepsané generálním tajemníkem a předsedou Confebask mimoto potvrzuje postavení každého z těchto podniků jako člena Confebask v okamžiku podání návrhů na vstup do řízení jako vedlejší účastnice.

94 Tyto dokumenty byly zaslány Komisi, která tvrdí, že Confebask neprokázala přípustnost svého vedlejšího účastenství.

2. Závěry Soudu

95 Je třeba připomenout, že usnesení předsedy pátého rozšířeného senátu Soudu ze dne 9. září 2005, kterým bylo vyhověno návrhu Confebask na vstup do řízení ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice, nebrání tomu, aby byl proveden nový přezkum přípustnosti jejího vedlejšího účastenství v rozsudku, kterým se ukončuje řízení (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, bod 52).

96 Na základě čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora, který se na Soud použije na základě čl. 53 prvního pododstavce uvedeného statutu, přísluší právo vstoupit do řízení jako vedlejší účastník každé osobě, která prokáže zájem na rozhodnutí sporu.

97 Podle ustálené judikatury je povoleno vedlejší účastenství zastupitelských sdružení, jejichž cílem je ochrana jejich členů ve věcech, v nichž vyvstávají zásadní otázky, které se mohou těchto členů dotknout [usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 17. června 1997, National Power a PowerGen, C-151/97 P(I) a C-157/97 P(I), Recueil, s. I-3491, bod 66, a ze dne 28. září 1998, Pharos v. Komise, C-151/98 P, Recueil, s. I-5441, bod 6; usnesení předsedy Soudu ze dne 19. dubna 2007, MABB v. Komise, T-24/06, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, bod 10].

98 Mimoto je třeba připomenout, že přijetí extenzivního výkladu práva vstoupit do řízení jako vedlejší účastník ve vztahu ke sdružením má umožnit lepší posouzení rámce věcí a současně zamezuje četnosti individuálních vedlejších účastenství, která by ohrožovala efektivitu a řádný průběh řízení (usnesení National Power a PowerGen, bod 97 výše, bod 66; usnesení Soudu ze dne 26. července 2004, Microsoft v. Komise, T-201/04 R, Sb. rozh. s. II-2977, bod 38).

99 V projednávané věci je Confebask meziodvětvovou konfederativní profesní organizací, jejímž cílem je zastupování, koordinace, informování a obrana obecných zájmů, které jsou společné podnikatelům z organizací španělského Baskicka, kteří ji tvoří. Jejím cílem je zejména zastupování a obrana zájmů baskických podniků před správními orgány a společenskými a profesními organizacemi.

100 Není zpochybňováno, že se jedná o organizaci, která zastupuje podniky ze španělského Baskicka.

101 Mimoto je třeba konstatovat, že jak vyplývá z dokumentů předložených v rámci ústní části řízení, některým podnikům, které byly členy Confebask v okamžiku, kdy podala svůj návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice, byly poskytnuty podpory na základě daňových režimů dotčených v projednávané věci.

102 Zájmy těchto podniků, které jsou členy Confebask a současně skutečnými příjemci v rámci dotčených daňových opatření, tudíž mohou být dotčeny výsledkem projednávaných žalob.

103 Nadto se Confebask účastnila správního řízení, které vedlo k přijetí napadených konečných rozhodnutí.

104 Je tudíž třeba mít za to, že zájem na vyřešení sporu je v případě Confebask prokázán a že její vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání žalobců je přípustné.

B – *K opodstatněnosti žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02*

105 Ve svých žalobách uplatňují žalobci pět důvodů. První žalobní důvod vycházející z obecné povahy dotčených opatření a z neexistence státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES (viz bod 72 výše) však vzali zpět.

106 V rámci svého druhého žalobního důvodu tvrdí, že dotčené režimy vynětí měly být považovány za existující podpory, a nikoliv za nové podpory. Třetí žalobní důvod vychází z porušení čl. 88 odst. 1 ES a článků 17 až 19 nařízení č. 659/1999 z důvodu, že Komise měla použít postup týkající se existujících režimů podpor. Čtvrtý žalobní důvod se zakládá na porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES z důvodu, že dotčené režimy nebyly provozními podporami neslučitelnými se společným trhem, ale investičními podporami nebo podporami na tvorbu pracovních míst. V rámci svého pátého žalobního důvodu žalobci tvrdí, že povinnost navrácení dotčených podpor je stižena procesní vadou, a porušuje zásady právní jistoty, řádné správy, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení. Konečně, ve svých replikách se žalobci dovolávají porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 z důvodu, že Komise měla ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení zmínit, že proběhly schůze se španělskými orgány.

1. K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z údajné povahy dotčených podpor jako existujících podpor

107 Druhý žalobní důvod se dělí na dvě části. První část se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999; druhá část se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999.

a) K první části, která se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999

Argumenty účastníků řízení

108 Podle žalobců měla mít Komise za to, že režimy vynětí jsou existujícími podporami, protože v souladu s čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 v době, kdy začaly být uskutečňovány, nevytvářely režimy podpor a poté se staly režimy podpor následkem vývoje společného trhu, aniž by byly členským státem pozměněny.

109 Zaprvé žalobci tvrdí, že Komise měla mlčky za to, že režimy vynětí nebyly v okamžiku svého vstupu v platnost státními podporami.

110 Podle nich v okamžiku, kdy se Komise o těchto režimech dozvěděla, v roce 1994, neměla Komise žádnou povinnost ukončit fázi předběžného přezkoumání rozhodnutím ve smyslu článku 249 ES a mohla svým pouhým mlčením vyjádřit svůj příznivý postoj, podle něhož přezkoumaná opatření nejsou podporami.

111 Judikatura rozvinutá v tomto smyslu, pokud jde o oznámená opatření, platí rovněž v případě předběžného přezkoumání neoznámených ustanovení, o nichž se Komise dozví. Z judikatury ukládající Komisi povinnost zahájit formální vyšetřovací řízení v případě pochybností o slučitelnosti vnitrostátního opatření se společným trhem ostatně vyplývá, že absence takového rozhodnutí v zásadě znamená, že se Komise domnívá, že dotčené opatření je v souladu s právem Společenství.

112 Sdělení Komise členským státům ze dne 4. března 1991 o postupech při oznamování podpor a o postupech použitelných v případě poskytnutí podpory v rozporu s pravidly čl. [88] odst. 3 [ES] (dále jen „sdělení z roku 1991“) ostatně potvrzuje, že se Komise nedomnívá, že by byla povinna přijmout rozhodnutí na konci předběžného přezkoumání, pokud členský stát na její žádost o informace odpoví uspokojivým způsobem. Navíc z téhož sdělení vyplývá, že člen Komise pověřený otázkami hospodářské soutěže Komisi jen navrhoval, aby proti přezkoumávanému opatření Komise nezasahovala, pokud nemá žádné pochybnosti ohledně jeho slučitelnosti. Toto „ukončení řízení do ztracena“ se vyznačuje absencí formálního rozhodnutí.

113 Článek 232 ES tomuto způsobu postupu nebrání. Podle žalobců nejsou vnitrostátní orgány aktivně legitimovány k podání žaloby na nečinnost s cílem donutit Komisi, aby přijala rozhodnutí o stížnosti, jíž nejsou autorem.

114 Žalobci dále uvádějí, kdy je třeba mít za to, že Komise ukončila postup předběžného přezkoumání „do ztracena“. K tomu uvádějí, že před vstupem nařízení č. 659/1999 v platnost žádné ustanovení neukládalo Komisi žádnou lhůtu. Judikatura však podle nich ze zásady právní jistoty vyvodila povinnost Komise zaujmout postoj v přiměřené lhůtě. Vzhledem k povaze předběžného přezkoumání by tudíž lhůta pro jeho ukončení měla být krátká. Komise to sama přiznala. Podle žalobců je povinnost Komise postupovat s řádnou péčí nutné uplatnit dokonce i v případech, v nichž vnitrostátní opatření nebyla oznámena podle sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách.

115 V tomto kontextu se žalobci domnívají, že Komise přiznala jak implicitně, tak výslovně, že dané režimy vynětí nemohou být kvalifikovány jako státní podpory.

116 Poukazují na to, že Komise ve své žádosti o informace ze dne 25. května 1994 upozornila španělské orgány na to, že je povinna zahájit formální vyšetřovací řízení v případě, že jí nebude dodána odpověď nebo jí bude dodána nedostatečná odpověď. Komise přitom nezahájila toto řízení po přijetí odpovědi dne 30. září 1994, v níž Španělské království zpochybnilo, že by režimy vynětí měly povahu státní podpory. Žalobci z toho vyvozují, že Komise měla za to, že tato odpověď byla uspokojivá a že dotčené režimy nebyly podporami ve smyslu článku 87 ES.

117 Žalobci se domnívají, že předcházející tvrzení lze potvrdit dopisem ze dne 18. července 1995, který Komise zaslala autorům stížnosti z roku 1994, aby je informovala o tom, jaké kroky v reakci na ni podnikne, a z něhož lze podle nich vytušit, že dotčené režimy vynětí nebyly státními podporami.

118 Podle nich také další okolnosti umožňují domnívat se, že Komise mlčky přiznala, že režimy vynětí nejsou státními podporami. Zaprvé, Komise nezveřejnila v Úředním věstníku oznámení informující třetí osoby o nejisté povaze režimů vynětí. Zadruhé, Komise ve svých písemnostech přiznává, že přezkum režimů vynětí doznal průtahů. V rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení či v napadených konečných rozhodnutích přitom není v tomto ohledu vnitrostátním orgánům adresována žádná výtka. Zatřetí, žádost Komise o informace ze dne 3. února 2000 určená španělským orgánům se o stížnosti z roku 1994 nezmiňuje. Z toho naopak vyplývá, že Komise měla v úmyslu přezkoumat režim vynětí v provincii Álava na základě rozhodnutí 1999/718 (viz bod 68 výše). Uvedený dopis ostatně nepředstavuje soudní příkaz k poskytnutí informací o příjemcích v rámci dotčených opatření; tyto informace ostatně nemají žádný význam v případě údajného režimu podpor, u něhož se provádí rozbor *in abstracto*. Začtvrté, rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení nesouvisí ani se stížností z roku 1994. Zakládá se naproti tomu na sdělení Komise o použití předpisů

o státní podpoře v případě opatření týkajících se přímého zdanění podnikatelské činnosti (Úř. věst. 1998, C 384, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 277, dále jen „sdělení o daňové podpoře z roku 1998“).

119 Krom toho okolnost, že Komise přijala rozhodnutí týkající se jiných daňových režimů na Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa po roce 1994, nemění nic na skutečnosti, že se původně domnívala, že režimy vynětí nejsou státními podporami. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a napadená konečná rozhodnutí prokazují svévolný postup Komise, která mimoto nezdůvodňuje, proč dala přednost v projednávání režimů z roku 1996 zavádějících další taková daňová zvýhodnění, jako jsou slevy na dani a snížení zdanitelného základu, přestože má za to, že tyto režimy byly méně „agresivní“ než režimy z roku 1993, o které jde v projednávané věci.

120 Ve své replice žalobci poukazují na soubor okolností, z nichž podle nich vyplývá, že Komise stížnost z roku 1994 výslovně zamítla z důvodu, že režimy vynětí nejsou státními podporami.

121 Z diskuzí ve španělském senátu dne 22. dubna 1997 (Boletín Oficial de las Cortes Generales ze dne 28. dubna 1997, č. 204, 681/000550) tak vyplývá, že na schůzi dne 17. března 1997 člen Komise pověřený otázkami hospodářské soutěže delegaci Comunidad autónoma de La Rioja potvrdil, že stížnost z roku 1994 „nespadá do pravomoci Evropské unie, ale do pravomoci dotčeného členského státu“. Z článku v tisku zveřejněného na internetu dne 24. října 2002 rovněž vyplývá, že uvedená stížnost ostatně nebyla vzata v úvahu. Žalobci z těchto dvou okolností vyvozují, že Comunidad autónoma de La Rioja zasáhla v rámci stížnosti z roku 1994 a že Komise tuto stížnost výslovně odmítla, jelikož nespadala do působnosti práva Společenství vzhledem k tomu, že režimy vynětí nebyly státními podporami. Žalobci z rozhodnutí Komise týkajícího se podpory poskytnuté společnosti Ramondín vyvozují, že se Comunidad autónoma de La Rioja v rámci stížnosti proti této podpoře zřekla práva zpochybňovat slučitelnost Norma Foral č. 22/1994 (Álava), posuzované odděleně, s právem státních podpor. Domnívají se, že tato změna postoje lze vysvětlit výše uvedeným zamítnutím stížnosti z roku 1994. Konečně, Komise nikdy neučinila sebemenší zmínku o této stížnosti nebo o tom, že by se její přezkum v rámci kroků, které podnikla od roku 1997

proti jednotlivým daňovým režimům na Territorio Histórico de Álava, Territorio Histórico de Vizcaya a Territorio Histórico de Guipúzcoa, vyznačoval rozdíly z důvodů účelnosti. Komise ji zejména nezmínila ani ve vyjádření, které předložila k předběžným otázkám položeným španělským soudem ve věcech, ve kterých bylo vydáno usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 16. února 2000, Juntas Generales de Guipúzcoa a další (C-400/97 až C-402/97, Recueil, s. I-1073), týkající se tří dotčených režimů vynětí. Stejně tak rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení týkajícího se těchto režimů pouze odkazuje na stížnost došlou dne 5. ledna 2000.

122 V důsledku toho ani dopis ze dne 18. července 1995 zaslaný Komisí autorům stížnosti z roku 1994, ani dopis ze dne 19. ledna 1996, kterým Komise španělské orgány požádala o nové informace, nemohou bránit Soudu v tom, aby konstatoval, že člen Komise pověřený otázkami hospodářské soutěže v roce 1997 potvrdil zamítnutí výše uvedené stížnosti. Naopak, dopis ze dne 18. července 1995 výslovně uvádí, že bude přijato rozhodnutí a že bude oznámeno stěžovatelům.

123 Podle žalobců tedy měla Komise za to, že dotčená opatření nepředstavovala v okamžiku svého vstupu v platnost státní podpory.

124 Zadruhé, žalobci tvrdí, že sporná rozhodnutí lze vysvětlit pouze vývojem politiky v oblasti státních podpor, který vedl ke změně kritéria v rámci přezkumu některých daňových opatření. Tvrdí tak, že došlo k vývoji společného trhu ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

125 Zdůrazňují, že návrh, z něhož vzešlo nařízení č. 659/1999, nestanovil kategorii existujících podpor, která je nyní uvedena v jeho čl. 1 písm. b) bodě v). Domnívají se, že toto ustanovení bylo doplněno následně právě proto, aby byly zohledněny změny, k nimž došlo v politice Komise v oblasti státních podpor. Ze čtvrtého bodu odůvodnění uvedeného nařízení ostatně vyplývá, že se uvedené ustanovení ve skutečnosti týká

vývoje politiky Komise v oblasti státních podpor, a žalobci z toho vyvozují, že vývoj společného trhu je synonymem vývoje v rámci politiky v oblasti státních podpor.

126 Podle žalobců z usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování v oblasti zdanění podniků (Úř. věst. 1998, C 2, s. 1) vyplývá, že Komise projevila svou vůli opětovně přezkoumat daňové režimy platné v členských státech, čímž oznámila změnu kritéria jejich posouzení. Její sdělení o daňové podpoře z roku 1998 to potvrzuje v rozsahu, v němž v něm Komise uvádí, že „na základě" tohoto sdělení opětovně provede „přezkum [daňových režimů] případ od případu". Dodávají, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení odkazuje výslovně na uvedené sdělení.

127 Krom toho se domnívají, že se nelze platně odvolávat na rozhodnutí 93/337, jehož se dovolává Komise. Komise totiž podle nich kvalifikovala slevy na dani z roku 1988, o něž jde v rozhodnutí 93/337, jako selektivní opatření, neboť se uplatnily pouze ve vztahu k určitým činnostem. Komise nepoužila kritérium související s minimální výší investice. Opatření vynětí dotčená v projednávané věci naproti tomu nevylučují žádnou činnost, a mohla být tedy v roce 1993 oprávněně považována za obecná opatření.

128 Rovněž se dovolávají rozhodnutí Komise 2003/755/ES ze dne 17. února 2003 o režimu podpor zavedeném Belgií ve prospěch koordinačních center usazených v Belgii (Úř. věst. L 282, s. 25), v němž Komise podle nich přiznala, že se čl. 1 písm. b) bod v) nařízení č. 659/1999 uplatní v případě, že Komise poté, co původně měla za to, že opatření není státní podporou, změní své posouzení a domnívá se, že uvedené opatření podporou je.

129 Žalobci se tedy domnívají, že došlo k vývoji politiky v oblasti státních podpor ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

130 Zatřetí zdůrazňují, že dotčená daňová opatření nebyla pozměněna.

131 Dospívají k závěru, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, když odmítla považovat dotčená opatření za existující podpory ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

132 Komise, podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja, navrhuje, aby byla tato první část žalobního důvodu zamítnuta.

Závěry Soudu

133 Úvodem je třeba připomenout, že Smlouva zavádí odlišná řízení podle toho, zda se jedná o existující, či nové podpory. Zatímco nové podpory musí být v souladu s čl. 88 odst. 3 ES předem oznámeny Komisi a nemohou být provedeny před tím, než je řízení ukončeno vydáním konečného rozhodnutí, mohou být existující podpory v souladu s čl. 88 odst. 1 ES právoplatně provedeny, pokud Komise nekonstatovala jejich neslučitelnost (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil, s. I-877, bod 20). Existující podpory tedy mohou být případně předmětem pouze rozhodnutí o neslučitelnosti zakládajícího účinky do budoucna (rozsudek Demesa, bod 68 výše, bod 172).

134 Z článku 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, který vstoupil v platnost dne 16. dubna 1999, a tedy byl použitelný v okamžiku přijetí napadených konečných rozhodnutí, vyplývá, že existující podporou je zejména „podpora, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla členským státem pozměněna“.

135 Žalobci tvrdí, že dané tří podmínky podle čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 jsou splněny. Komise měla za to, že dvě první podmínky, totiž že dotčené režimy v době, kdy začaly být uskutečňovány, nevytvářely režimy podpor, a poté se jimi staly následkem vývoje společného trhu, nebyly v projednávané věci splněny (viz body 78 rozhodnutí 2003/28, bod 76 rozhodnutí 2003/86 a bod 74 rozhodnutí 2003/192).

136 Je třeba přezkoumat, zda měla Komise správně za to, že tyto podmínky nebyly v projednávané věci splněny.

137 Pokud jde o první podmínku, žalobci tvrdí, že Komise implicitně i výslovně připustila, že dotčené režimy nebyly režimy státních podpor v okamžiku svého vstupu v platnost.

138 Zaprvé žalobci ve své replice tvrdí, že Komise stížnost z roku 1994 výslovně zamítla.

139 Z informací ve spisu však vyplývá, že Komise i po stížnosti z roku 1994 pokračovala ve svém vyšetřování (viz bod 21 a následující výše), aniž by však přijala jakékoli výslovné rozhodnutí.

140 Dopisem ze dne 18. července 1995 tak Komise informovala stěžovatele, že pokračuje ve svém rozboru španělského daňového systému a režimů daňové autonomie platných v členských státech, současně s přihlédnutím zejména k probíhajícímu federálnímu vývoji v různých členských státech. Uvedla, že její služby sbírají nezbytné údaje, že o tom, jak reagovat na jejich stížnost, rozhodne, až budou tyto otázky vyjasněny, a že jim své rozhodnutí oznámí. Z toho jasně vyplývá, že Komise pokračovala v přezkumu stížnosti, a že tedy nepřijala žádné rozhodnutí.

141 Stejně tak dopisem ze dne 19. ledna 1996 informovala Komise Španělské království o tom, že zkoumá dopad dotčených daňových ustanovení na hospodářskou soutěž, a požádala jej, aby jí zaslalo informace týkající se příjemců v rámci dotčených opatření. Přitom nezávisle na tom, zda Komisi došla v tomto ohledu odpověď, o čemž se mezi účastníky řízení vede spor, je třeba konstatovat, že tento dopis každopádně prokazuje, že v uvedené době Komise nezaujala k dotčeným režimům stanovisko (viz v tomto smyslu a obdobně rozsudek Soudu ze dne 15. září 1998, Gestevisión Telecinco v. Komise, T-95/96, Recueil, s. II-3407, bod 88).

142 Konečně, je třeba konstatovat, že znění otázky španělského senátora položené španělské vládě týkající se schůze dne 17. března 1997 nevychází z Komise a pouze potvrzuje skutečnost, že k výrokům, které měly být údajně učiněny členem Komise pověřeným otázkami hospodářské soutěže, došlo v rámci vnitrostátních parlamentních debat. Takovou informaci nelze považovat za zaujetí výslovného stanoviska Komisí, a to ať již je její obsah jakýkoli.

143 Stejně tak ani článek z tisku, ani vývody žalobců, pokud jde o postoj stěžovatelů nebo Komise v rámci jiných řízení, nemohou prokázat existenci rozhodnutí, které podle žalobců Komise v projednávané věci přijala.

144 V důsledku toho je třeba konstatovat, že žádný z předložených dokumentů není rozhodnutím určeným členskému státu a že žádná z uplatněných okolností nemůže vést k prokázání existence zaujetí jasného a výslovného stanoviska Komisí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 5. dubna 2006, Deutsche Bahn v. Komise, T-351/02, Sb. rozh. s. II-1047, body 46 až 49).

145 V důsledku toho není prokázána existence výslovného rozhodnutí Komise, kterým by se prohlašovalo, že dotčené režimy nebyly režimy státních podpor v okamžiku svého vstupu v platnost.

146 Zadruhé žalobci tvrdí, že Komise nebyla povinna ukončit fázi předběžného přezkoumání rozhodnutím ve smyslu článku 249 ES a že pouhým svým mlčením mohla vyjádřit své stanovisko, že dotčená daňová opatření nejsou podporami.

147 Takový výklad nelze přijmout.

148 Je totiž třeba připomenout, že pouhé mlčení orgánu nemůže zakládat závazné právní účinky, které by mohly zasahovat do zájmů žalobce, ledaže by tento důsledek byl výslovně upraven předpisem práva Společenství. Právo Společenství v některých zvláštních případech stanoví, že mlčení orgánu je rovnocenné rozhodnutí, byl-li tento orgán vyzván k zaujetí stanoviska a nevyjádřil-li se ve stanovené lhůtě. V případě neexistence takových výslovných předpisů, které by stanovily lhůtu, po jejímž uplynutí se má za to, že bylo mlčky vydáno rozhodnutí, a které by vymezily obsah tohoto rozhodnutí, nemůže být nečinnost orgánu postavena na roveň rozhodnutí, jinak by byl zpochybněn systém procesních prostředků zavedený Smlouvou (rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 1999, Sodima v. Komise, T-190/95 a T-45/96, Recueil, s. II-3617, body 31 a 32).

149 V projednávané věci je nesporné, že dotčené daňové režimy zavedené v roce 1993 nebyly Komisi oznámeny.

150 Předpisy použitelné v oblasti státních podpor přitom nestanoví, že by mlčení Komise bylo rovnocenné mlčky vydanému rozhodnutí, že neexistuje podpora, zejména pokud dotčená opatření nebyla Komisi oznámena. Komise, která má výlučnou pravomoc, pokud jde o konstatování případné neslučitelnosti podpory se společným trhem, je totiž na konci fáze předběžného přezkoumání týkajícího se státního opatření povinna přijmout vůči dotyčnému členskému státu rozhodnutí, kterým je zjištěna buď neexistence podpory, existence slučitelné podpory, nebo nezbytnost zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES (rozsudek Gestevisión Telecinco v. Komise, bod 141 výše, body 53 až 55).

151 Takové rozhodnutí, které se krom toho oznamuje členskému státu, tudíž nemůže být konkludentní a nemůže vyplývat z mlčení Komise po určitou dobu.

152 V projednávané věci tedy nelze přijmout, že by Komise mohla mlčky vydat rozhodnutí, podle něhož dotčené daňové režimy nepředstavovaly režimy podpor v době, kdy začaly být uskutečňovány.

153 Pouhá skutečnost, že Komise během poměrně dlouhé doby nezahájila formální vyšetřovací řízení týkající se daného státního opatření, sama o sobě nemůže tomuto opatření propůjčit objektivní povahu existující podpory, pokud se o podporu jedná. Lze mít nanejvýše za to, že nejasnosti, které v tomto ohledu mohly existovat, vyvolaly u příjemců legitimní očekávání, které brání navrácení podpory vyplacené v minulosti (rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 2002, Government of Gibraltar v. Komise, T-195/01 a T-207/01, Recueil, s. II-2309, bod 129).

154 Nadto žalobci nevyzvali Komisi, aby ke stížnosti z roku 1994 zaujala postoj, což by po uplynutí lhůty dvou měsíců vedlo k možnosti podat žalobu na nečinnost v souladu s článkem 232 ES, jelikož v rozporu s tím, co tvrdí žalobci (viz bod 113 výše), by taková žaloba byla přípustná, stejně jako je v rámci těchto řízení přípustná jejich žaloba na neplatnost proti konečným rozhodnutím přijatým Komisí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1996, T. Port, C-68/95, Recueil, s. I-6065, bod 59).

155 V důsledku toho nelze mít za to, že by z důvodu mlčení Komise v projednávané věci bylo přijato konkludentní rozhodnutí o neexistenci podpory.

156 Argumenty žalobců, které se zakládají zaprvé na judikatuře, zadruhé na chování Komise v projednávané věci a zatřetí na některých ustanoveních sdělení Komise, nemohou toto posouzení změnit.

157 Zaprvé se judikatura, jíž se dovolávají žalobci (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 45; rozsudek Soudu ze dne 17. června 1999, ARAP a další v. Komise, T-82/96, Recueil, s. II-1889, bod 28), týkala situací, v nichž byla přijata výslovná rozhodnutí Komise, a tedy není v projednávané věci relevantní. Ani rozsudek Soudního dvora ze dne 11. prosince 1973, Lorenz (120/73, Recueil, s. 1471), který se použije v případě oznámené podpory, není použitelný v případě neoznámené podpory, jak je tomu v projednávané věci (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. července 1996, SFEI a další, C-39/94, Recueil, s. I-3547, body 46 až 48, a ze dne 15. února 2001, Rakousko v. Komise, C-99/98, Recueil, s. I-1101, bod 32; viz rozsudky Soudu Gestevisión Telecinco v. Komise, bod 141 výše, body 77 a 78, a ze dne 15. června 2005, Regione autónoma della Sardegna v. Komise, T-171/02, Sb. rozh. s. II-2123, bod 48 a citovaná judikatura).

158 Zadruhé, argumenty vycházející z chování Komise musí být rovněž zamítnuty.

159 Proto se nelze účinně dovolávat absence reakce na odpověď Španělského království ze dne 30. září 1994 nebo skutečnosti, že Komise ve svých písemnostech přiznala prodlení v přezkumu daňových režimů dotčených v projednávané věci, za účelem učinění závěru ohledně existence rozhodnutí Komise, kterým se připouští neexistence podpory v projednávané věci. Navíc v rozporu s tím, co tvrdí žalobci, dopis Komise ze dne 18. července 1995 adresovaný stěžovatelům (viz bod 26 výše) potvrzuje, že Komise pokračovala ve svém přezkumu, a nemůže vést k tomu, že by bylo připuštěno, že bylo mlčky vydáno rozhodnutí, podle něhož dotčené daňové režimy nepředstavovaly režimy podpor v okamžiku, kdy začaly být uskutečňovány.

160 Krom toho se žalobci dovolávají skutečnosti, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení pouze odkazuje na stížnost ze dne 5. ledna 2000 (viz bod 31 výše), a nikoli na stížnost z roku 1994.

161 V tomto ohledu je třeba uvést, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení se týká daných tří sporných daňových režimů, aniž by však zmiňovalo stížnost z roku 1994. Toto rozhodnutí bylo totiž Komisí přijato v reakci na stížnost ze dne 5. ledna 2000 od soutěžitelů podniku, který měl prospěch z vynětí z povinnosti platit korporační daň.

162 Nicméně skutečnost, že stížnost z roku 1994 nebyla v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení zmíněna, nemůže znamenat, že by existovalo konkludentní rozhodnutí Komise, které by připouštělo, že dotčené režimy nepředstavovaly státní podpory, jelikož, jak bylo připomenuto (viz bod 152 výše), takové rozhodnutí nemůže být učiněno mlčky.

163 Pokud jde o argument vycházející ze skutečnosti, že Komise přijala rozhodnutí ohledně jiných daňových režimů zavedených žalobci v reakci na stížnost z roku 1994, a ze svévolné povahy napadených rozhodnutí, musí být rovněž zamítnut z důvodu, že není relevantní v souvislosti s dovolávaným žalobním důvodem, který se týká pojmu „existující podpora“.

164 Zatřetí, nelze vyvozovat žádný argument ani ze sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, ani ze sdělení z roku 1991.

165 Sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách totiž naopak připomíná povinnost oznámit záměry podpor a uvádí zejména, že každý příjemce podpory poskytnuté protiprávně, „to znamená, aniž by Komise dospěla ke konečnému rozhodnutí ohledně její slučitelnosti“, může být povinen podporu vrátit. Uvedené sdělení sice rovněž zmiňuje, že Komise, jakmile se dozví o přijetí opatření protiprávních podpor členským

státem, zveřejní v Úředním věstníku zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou (viz bod 11 výše). Z toho však nelze s ohledem na výše zmíněnou judikaturu (rozsudek Sodima v. Komise, bod 148 výše) vyvozovat, že by nezveřejnění takového upozornění mohlo být postaveno na roveň přijetí konkludentního rozhodnutí o neexistenci podpory.

166 Žádný argument nelze vyvozovat ani ze sdělení z roku 1991 zmíněného žalobci (viz bod 112 výše). Uvedené sdělení totiž zejména stanoví, že v případě neuspokojivé odpovědi ze strany členského státu si Komise „vyhrazuje“ možnost využít některých pravomocí (příkaz k pozastavení uplatňování dotčených opatření nebo výzva k poskytnutí připomínek a údajů nezbytných za účelem posouzení slučitelnosti podpory se společným trhem), a dospívá k závěru, že „je záměrem Komise využít výše uvedených pravomocí ve všech případech, v nichž se to ukáže jako nezbytné za účelem ukončení jakéhokoli porušování ustanovení Smlouvy v oblasti státních podpor“. Z uvedeného sdělení tedy nijak nevyplývá, že by neexistence formální odpovědi Komise byla rovnocenná konkludentnímu rozhodnutí Komise, kterým se připouští, že dotčená opatření nelze kvalifikovat jako podpory.

167 V důsledku toho musí být zamítnut argument, podle něhož Komise mlčky zamítla stížnost z roku 1994 a připustila, že dotčené režimy nepředstavují režimy státních podpor.

168 Z předcházejícího vyplývá, že není prokázána existence rozhodnutí Komise, kterým by se připouštělo, že dotčené režimy nepředstavovaly režimy státních podpor v okamžiku, kdy vstoupily v platnost.

169 Jelikož tato první podmínka podle čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 není splněna, nelze dotčená opatření považovat za existující podpory ve smyslu uvedeného ustanovení.

170 V důsledku toho není relevantní argumentace týkající se druhé podmínky, podle níž se dotčená opatření stala podporami následkem vývoje společného trhu.

171 Každopádně, pokud jde o argumentaci žalobců týkající se druhé podmínky podle čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, je třeba mít za to, že nemůže být přijata.

172 Žalobci totiž tvrdí, že z čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 a z jeho čtvrtého bodu odůvodnění vyplývá, že pojem „vývoj společného trhu" je synonymem k pojmu „vývoj politiky v oblasti státních podpor" (viz bod 125 výše).

173 Je přitom třeba připomenout, že pojem „vývoj společného trhu" lze chápat jako změnu hospodářského a právního kontextu v odvětví dotčeném předmětným opatřením (rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479, bod 71). Taková změna může zejména vyplývat z liberalizace trhu, na němž byla hospodářská soutěž původně vyloučena (rozsudek Soudu ze dne 4. dubna 2001, Regione autónoma Friuli-Venezia Giulia v. Komise, T-288/97, Recueil, s. II-1169, bod 89).

174 Naproti tomu se tento pojem netýká případu, v němž Komise změní své posouzení pouze na základě důslednějšího uplatňování pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor (rozsudek Belgie a Forum 187 v. Komise, bod 173 výše, bod 71). V tomto ohledu je třeba připomenout, že povaha státního opatření jako existující nebo nové podpory nemůže záviset na subjektivním posouzení Komise, ale musí být určena nezávisle na jakékoli předchozí správní praxi Komise (rozsudky Soudu Government of Gibraltar v. Komise, bod 153 výše, bod 121, a ze dne 23. října 2002, Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, T-269/99, T-271/99 a T-272/99, Recueil, s. II-4217, bod 80, a Diputación Foral de Álava a další v. Komise, T-346/99 až T-348/99, Recueil, s. II-4259, bod 84).

175 Z toho vyplývá, že pouhé zjištění, že došlo k vývoji politiky v oblasti státních podpor, nemůže být samo o sobě dostatečné, aby představovalo „vývoj společného trhu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, jelikož objektivní pojem „státní podpora“ tak, jak vyplývá z článku 87 ES, se sám o sobě nezměnil.

176 V projednávané věci žádný z argumentů žalobců týkajících se vývoje politiky v oblasti státních podpor nemůže naplnit znaky pojmu „vývoj společného trhu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

177 Na podporu své argumentace týkající se vývoje politiky v oblasti státních podpor se totiž žalobci dovolávají přijetí kodexu chování v oblasti zdanění podniků dne 1. prosince 1997 Radou Evropské unie (viz bod 126 výše).

178 Soud v tomto ohledu uvádí, že se členské státy zavázaly postupně odstraňovat určitá daňová opatření označená za škodlivá, zatímco Komise vyjádřila svůj úmysl přezkoumat nebo opětovně přezkoumat daňové režimy platné v členských státech z hlediska předpisů týkajících se státních podpor (body D a J kodexu chování).

179 V rozporu s tím, co uvádějí žalobci, nebyla v uvedeném kodexu chování oznámena žádná změna kritéria posuzování pojmu „státní podpora“ a žalobci ostatně nijak své tvrzení v tomto ohledu nepodepírají.

180 Žalobci se rovněž dovolávají sdělení z roku 1998 o daňové podpoře, které podle nich oznamuje, že bude opětovně proveden přezkum daňových režimů případ od případu (viz bod 126 výše).

181 V uvedeném sdělení z roku 1998 o daňové podpoře, které se v široké míře opírá o judikaturu Soudního dvora a Soudu a které přináší vyjasnění, pokud jde o použití článků 87 ES a 88 ES ve vztahu k daňovým opatřením, však Komise neoznamuje změnu kritérií pro posouzení daňových opatření z hlediska článků 87 ES a 88 ES (viz v tomto smyslu rozsudky Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, bod 174 výše, bod 79, a ze dne 23. října 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 174 výše, bod 83).

182 Krom toho žalobci zdůrazňují, že Komise v rozhodnutí 93/337 použila jiné kritérium selektivity, než je kritérium použité v projednávané věci (viz bod 127 výše).

183 V rozhodnutí 93/337 Komise zejména zdůraznila, že daňová opatření se uplatňují pouze ve vztahu k některým podnikům a že na některé činnosti se tato opatření nevztahují (bod III rozhodnutí). V napadených konečných rozhodnutích vycházela Komise z jiného kritéria selektivity, které se týkalo minimální výše investice, která je vyšší než určitá daná částka.

184 Článek 87 odst. 1 ES vyžaduje, aby bylo určeno, zda může vnitrostátní opatření v rámci daného právního režimu zvýhodňovat „určité podniky nebo určitá odvětví výroby“ oproti jiným. Jedná se o objektivní pojem, který může být posouzen v závislosti na různých kritériích selektivity, aniž by však z toho musela být vyvozována změna kritérií pro posuzování selektivní povahy státních podpor.

185 Uplatněné argumenty tudíž neumožňují dospět k závěru, že by kritéria selektivity uplatněná Komisí v rámci jejího posouzení daňových opatření z hlediska čl. 87 odst. 1 ES doznala změny po přijetí sporných daňových opatření (viz v tomto smyslu rozsudek Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, bod 174 výše, bod 79).

186 Mimoto, dokonce i za předpokladu, že by žalobci prokázali změnu posuzovacích kritérií v rámci kvalifikace opatření jako státní podpory Komisí, nemohl by být argument vycházející z povahy dotčených daňových opatření jako existujících podpor přijat. Není totiž nijak prokázáno, že by tato údajná změna kritérií selektivity uplatňovaných Komisí vyplývala z „vývoje společného trhu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999. V tomto ohledu je třeba připomenout, že se tento pojem netýká případu, v němž Komise změní své posouzení pouze na základě důslednějšího uplatňování pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor (rozsudek Belgie a Forum 187 v. Komise, bod 173 výše, bod 71).

187 Konečně, pokud jde o rozhodnutí 2003/755, jehož se dovolávají žalobci, je třeba uvést, že se nejedná o relevantní okolnost. Opatření, o něž v uvedeném rozhodnutí jde, totiž bylo existující podporou, jelikož bylo předem oznámeno a schváleno a jelikož v rámci stálého přezkumu existujících režimů podpor upraveného v čl. 88 odst. 2 ES Komise rozhodla, že provede nový přezkum dotčeného režimu. Ostatně právě v souvislosti s uvedeným rozhodnutím 2003/755 Soudní dvůr rozhodl, že pojem „vývoj společného trhu“ se netýká případu, v němž Komise změní své posouzení pouze na základě důslednějšího uplatňování pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor (rozsudek Belgie a Forum 187 v. Komise, bod 173 výše, bod 71). Toto rozhodnutí tedy nijak nepodepírá úvahu žalobců.

188 V důsledku toho žádná z okolností uplatněných žalobci není způsobilá prokázat existenci vývoje společného trhu ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

189 Z předcházejícího vyplývá, že dotčené daňové režimy nemohou být považovány za existující režimy podpor ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999.

190 První část druhého žalobního důvodu, která se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999, tudíž musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

b) K druhé části, která se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999

Argumenty účastníků řízení

191 Za předpokladu, že by Soud odmítl připustit, že Komise měla za to, že režimy vynětí nebyly státními podporami, nicméně žalobci tvrdí, že okolnosti v projednávané věci dokládají, že je posoudila jako slučitelné se společným trhem a že je schválila ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999. Uvedené ustanovení se totiž týká zejména opatření přijatých před vstupem tohoto nařízení v platnost, vůči nimž Komise nevznesla námitky.

192 V projednávané věci vyplývá schválení z dopisu Komise ze dne 25. května 1994 a z jejího následného postoje. Proto Komise nezahájila formální vyšetřovací řízení v přiměřené lhůtě po přijetí odpovědí baskických orgánů na uvedený dopis, přestože byla povinna zahájit toto řízení, pokud měla sebemenší pochybnost ohledně slučitelnosti dotčených režimů se společným trhem. Navíc ani dopis Komise ze dne 3. února 2000, ani její rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2000 o zahájení formálního řízení neodkazují na přezkum provedený v roce 1994. Nadto i přesto, že měla Komise závazek zveřejnit v Úředním věstníku neoznámená opatření podpory, jakmile se o nich dozví, nezveřejnila žádné upozornění před tím, než vydala své výše uvedené rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2000.

193 Komise podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja tvrdí, že tato druhá část druhého žalobního důvodu není opodstatněná.

Závěry Soudu

194 Článek 1 písm. b) bod ii) nařízení č. 659/1999 stanoví, že existující podporou se rozumí „schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou“.

195 Je třeba připomenout, že se uvedené ustanovení týká opatření podpor, která byla předmětem rozhodnutí, jimiž Komise prohlašuje jejich slučitelnost.

196 Takové rozhodnutí je nutně výslovné povahy. Komise totiž musí rozhodnout o slučitelnosti dotčených opatření z hlediska podmínek stanovených v článku 87 ES, a podle článku 253 ES musí takové rozhodnutí v tomto ohledu odůvodnit.

197 Nadto v případě tvrzení, že jsou na základě předem schváleného režimu vydávána individuální opatření, musí Komise před tím, než zahájí postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES, určit, zda tato opatření spadají, či nikoliv do dotčeného režimu, a pokud ano, zda splňují podmínky stanovené v rozhodnutí, kterým byl uvedený režim schválen. Pouze v případě, že na konci tohoto přezkumu dospěje Komise k závěru, že tomu tak není, může považovat dotčená opatření za nové podpory. Naproti tomu v případě kladného závěru musí Komise tato opatření projednat jako existující podpory podle postupu stanoveného v čl. 88 odst. 1 a 2 ES (rozsudky Soudního dvora ze dne 5. října 1994, Itálie v. Komise, C-47/91, Recueil, s. I-4635, body 24 až 26, a ze dne 10. května 2005, Itálie v. Komise, C-400/99, Sb. rozh. s. I-3657, bod 57). Aby bylo možné určit, zda jednotlivá opatření splňují podmínky stanovené v rozhodnutí, kterým se dotčený režim schvaluje, či nikoliv, musí být toto rozhodnutí o schválení nutně výslovné.

198 V projednávané věci je přitom nutné konstatovat, že žalobci na podporu svých tvrzení nepředkládají žádné rozhodnutí, kterým by Komise schválila dotčená daňová opatření, jelikož by je považovala za slučitelná se společným trhem.

199 Argument žalobců, podle něhož schválení vyplývá z dopisu Komise ze dne 25. května 1994, nelze přijmout. Dopis ze dne 25. května 1994 totiž pouze vyzývá Španělské království, aby předložilo své připomínky ke stížnosti z roku 1994, aniž by se vyjadřoval ke slučitelnosti dotčených opatření se společným trhem. Tento dopis tedy nemůže představovat rozhodnutí, jímž se schvalují dotčené režimy.

200 Stejně tak nelze za výslovně schvalující rozhodnutí považovat ani následný postoj Komise. Proto ani absence reakce Komise na připomínky Španělského království ze dne 30. září 1994, ani dopis ze dne 18. července 1995 zaslaný Komisí stěžovatelům, který se ke slučitelnosti dotčených režimů nevyjadřuje (viz bod 26 výše), nemohou být rozhodnutím, kterým se schvalují dotčené daňové režimy ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999.

201 Konečně, žalobci zmiňují skutečnost, že Komise nezmínila šetření stížnosti z roku 1994 ani ve svém dopise ze dne 3. února 2000, kterým španělské orgány požádala o informace týkající se stížnosti ze dne 5. ledna 2000 (viz bod 32 výše), ani ve svém rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Rovněž se dovolávají skutečnosti, že dotčená opatření nebyla předmětem zveřejnění v Úředním věstníku v rozporu se závazkem Komise podle jejího sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách.

202 Žádná z těchto okolností však nemůže vést k závěru ohledně existence výslovného schvalujícího rozhodnutí Komise ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999.

203 Z toho vyplývá, že druhá část druhého žalobního důvodu, vycházející z porušení čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999 musí být rovněž zamítnuta jako neopodstatněná.

204 V důsledku toho musí být druhý žalobní důvod vycházející z tvrzení, že by dotčené daňové režimy měly být považovány za existující režimy podpor, zamítnut jako neopodstatněný.

2. Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení procesních pravidel použitelných ve vztahu k existujícím podporám

205 Žalobci, podporovaní ze strany Comunidad autónoma del País Vasco, mají za to, že v rozsahu, v němž režimy vynětí měly být považovány za existující podpory, porušují napadená konečná rozhodnutí čl. 88 odst. 1 ES a články 17 až 19 nařízení č. 659/1999, jelikož byla přijata na konci řízení týkajícího se nových podpor.

206 Soud konstatuje, že v rozsahu, v němž nelze v projednávané věci přijmout kvalifikaci opatření jako existujících režimů podpor (viz bod 204 výše), považovala Komise právem dotčené režimy podpor za nové podpory. Komise při tom neporušila procesní pravidla, jichž se dovolávají žalobci.

207 Z toho vyplývá, že třetí žalobní důvod, vycházející z porušení procesních pravidel musí být zamítnut jako neopodstatněný.

3. Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES

a) Argumenty účastníků řízení

208 Žalobci poznamenávají, že podle toho, co uvedla Komise v napadených konečných rozhodnutích, nemají režimy vynětí „povahu investičních podpor či podpor na zaměstnanost[, jelikož] základem těchto daňových podpor není výše investice ani počet pracovních míst nebo s ním související náklady na zaměstnance, ale zdanitelný základ".

209 Žalobci zpochybňují nezbytnost takové spojitosti a zpochybňují, že by dotčené režimy představovaly provozní podpory z pouhého důvodu, že snižují zdanění zisků podniků, které z těchto režimů mají prospěch. Existence takového snížení není dostatečným důvodem k tomu, aby byla vyloučena povaha režimů vynětí jako investičních podpor nebo podpor na tvorbu pracovních míst.

210 Podle žalobců Komise v napadených konečných rozhodnutích připustila, že dotčené režimy podporují zakládání nových podniků. Navíc výše uvedený požadavek, podle něhož mohou být režimy podpor kvalifikovány jako investiční podpory pouze tehdy, pokud jsou vyjádřeny procentuálním podílem na výši investice, není jako takový uveden ve sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor. Vyjádření výše podpory procentuálním podílem na výši investice slouží pouze k určení, zda dotčená podpora dodržela strop podpor schválený pro daný region. Komise přitom měla na uvedené sdělení odkázat v rozsahu, v němž toto sdělení určovalo její postoj v okamžiku přijetí dotčených režimů vynětí. Komise se nemohla opírat o pokyny z roku 1998, aniž by porušila zásadu právní jistoty. Comunidad autónoma del País Vasco tento názor sdílí.

211 Každopádně žalobci tvrdí, že dotčené režimy vynětí byly podporami na tvorbu pracovních míst. Prospěch z nich totiž závisel na vytvoření nejméně deseti pracovních míst a na zachování v průměru takového počtu pracovních míst během deseti let.

Mimoto skutečnost, že dotčené režimy podpor nejsou vyjádřeny procentuálním podílem na výši nákladů na zaměstnance, má ve výše uvedeném sdělení význam pouze za účelem výpočtu, zda podpory dodržely schválenou intenzitu.

212 Komise podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja navrhuje, aby byl tento čtvrtý žalobní důvod zamítnut.

b) Závěry Soudu

213 Zaprvé se žalobci dovolávají porušení zásady právní jistoty z důvodu, že Komise použila pokyny z roku 1998, které jsou pozdějšího data než dotčené daňové předpisy z roku 1993.

214 Nejprve je třeba připomenout, že Komise je vázána rámcem nebo sdělením, které přijme v oblasti přezkumu státních podpor v rozsahu, v němž se neodchylují od norem stanovených ve Smlouvě (rozsudek Soudního dvora ze dne 26. září 2002, Španělsko v. Komise, C-351/98, Recueil, s. I-8031, bod 53).

215 Dále je třeba uvést, že pokyny z roku 1998 ve svém bodě 6.1 stanoví, že „Komise [vyhodnotí] slučitelnost regionální podpory se společným trhem na základě těchto pokynů, jakmile je bude možné použít“. Z pokynů z roku 1998 tedy jasně vyplývá, že se použijí od okamžiku svého přijetí a vztahují se i na situace vzniklé před jejich vstupem v platnost. Použití pokynů z roku 1998 v projednávané věci tudíž nemůže představovat porušení zásady právní jistoty.

216 Bod 6.1 sice stanoví výhradu, podle níž „návrhy na podporu, které byly oznámeny dříve, než byly tyto pokyny sděleny členským státům, a o nichž ještě Komise neučinila konečné rozhodnutí, budou vyhodnoceny na základě kritérií platných v době oznámení“.

217 Je však nesporné, že režimy podpor dotčené v projednávané věci byly provedeny, aniž by byly oznámeny.

218 Tyto režimy podpor tudíž nemohou být postaveny na roveň „návrh[ům] na podporu, které byly oznámeny dříve, než byly [pokyny z roku 1998] sděleny členským státům“, ve smyslu uvedené výhrady, která tedy není v projednávané věci použitelná.

219 Mimoto je každopádně třeba připomenout, že dokonce i za předpokladu, že by bylo možno mít za to, že použití pokynů z roku 1998 mohlo způsobit nesrovnalost, vedla by tato nesrovnalost k protiprávnosti napadených konečných rozhodnutí, a tedy k jejich zrušení, pouze v rozsahu, v němž by tato nesrovnalost mohla mít vliv na jejich obsah. Pokud by totiž bylo prokázáno, že by při neexistenci této nesrovnalosti Komise dospěla k totožnému výsledku, jelikož dotčená vada nemohla v žádném případě ovlivnit obsah napadených rozhodnutí, nebylo by namístě tato rozhodnutí rušit (viz, v tomto smyslu, rozsudek Soudu ze dne 12. září 2007, González y Díez v. Komise, T-25/04, Sb. rozh. s. II-3121, bod 74 a citovaná judikatura).

220 V projednávané věci žalobci tvrdí jednak to, že definice investiční podpory tak, jak je stanovena v pokynech z roku 1998 a je uplatněna Komisí v jejích napadených konečných rozhodnutích, nebyla stanovena ve sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor, a jednak to, že Komise nesprávně odmítla považovat režimy vynětí za podpory na zaměstnanost.

221 Je však nutné konstatovat, že žalobci neuvedli žádnou okolnost, která by umožňovala dospět k závěru, že by dotčené režimy splňovaly podmínky podle sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor (viz bod 10 výše) a že by použití uvedeného sdělení vedlo k rozdílné kvalifikaci dotčených daňových režimů. Jak z pokynů z roku 1998, tak ze sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor zejména vyplývá, že provozní podpory v zásadě nemohou být prohlášeny za slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES v rozsahu, v němž hrozí, že svou samou povahou změní podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Mimoto sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor neobsahuje takovou definici pojmů „provozní podpora“, „investiční podpora“ či „podpora na zaměstnanost“, která by byla v rozporu s výkladem, který v projednávané věci provedla Komise. Toto sdělení naopak stanoví různé horní hranice intenzity podpor, a sice procentuálním podílem na výši počáteční investice a v evropských zúčtovacích jednotkách na pracovní místo vytvořené v důsledku počáteční investice (viz bod 10 výše), u nichž není prokázáno, že by byly vzaty v úvahu daňovými režimy dotčenými v projednávané věci.

222 Tudíž i za předpokladu, že by použití pokynů z roku 1998 namísto sdělení z roku 1978 k režimům regionálních podpor mohlo být považováno za chybné, nevyplýval by z toho každopádně žádný důsledek pro obsah napadených konečných rozhodnutí, který by způsobil jejich protiprávnost.

223 Zadruhé, pokud jde o argumenty žalobců s cílem zpochybnit posouzení Komise z hlediska čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, Soud připomíná, že Komise má pro účely uplatnění uvedeného ustanovení širokou posuzovací pravomoc, jejíž provádění zahrnuje komplexní ekonomická a sociální posouzení, která musí být uskutečněna v kontextu Společenství (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. února 1987, Deufil v. Komise, 310/85, Recueil, s. 901, bod 18). Soudní přezkum výkonu této posuzovací pravomoci se omezuje na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, jakož i na ověření věcné správnosti skutkových zjištění a neexistence nesprávného právního posouzení, zjevně nesprávného posouzení skutkových okolností či zneužití pravomoci (rozsudky Soudního dvora ze dne 29. února 1996, Belgie v. Komise, C-56/93, Recueil, s. I-723, bod 11, a ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise, C-372/97, Recueil, s. I-3679, bod 83; rozsudek Demesa, bod 68 výše, bod 273).

224 V projednávané věci měla Komise v napadených konečných rozhodnutích za to, že dotčené daňové režimy, které stanoví vynětí z povinnosti platit korporační daň, částečně osvobozují podniky, které z nich mají prospěch, od povinnosti platit daň ze zisku a mají povahu provozní podpory.

225 Je třeba mít za to, že se Komise při tom nedopustila zjevně nesprávného posouzení.

226 Provozní podpory totiž směřují k osvobození podniku od nákladů, které by obvykle musel vynaložit v rámci svého běžného provozu nebo svých běžných činností (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Německo v. Komise, C-156/98, Recueil, s. I-6857, bod 30; rozsudky Soudu ze dne 8. června 1995, Siemens v. Komise, T-459/93, Recueil, s. II-1675, bod 48, a ze dne 27. listopadu 2003, Regione Siciliana v. Komise, T-190/00, Recueil, s. II-5015, bod 130). Z pokynů z roku 1998 rovněž vyplývá, že provozní podpory jsou určeny ke snížení běžných výdajů podniku (viz bod 14 výše).

227 Tak je tomu přitom právě v případě vynětí z povinnosti platit daň v projednávané věci. V tomto ohledu z článku 14 Normas Forales č. 18/1993, č. 5/1993 a č. 11/1993, který upravuje dotčená vynětí z povinnosti platit korporační daň, vyplývá, že povinnosti uskutečnit investici v minimální výši a vytvořit minimální počet pracovních míst jsou pouze podmínkami přístupu k režimu podpor vyžadovanými za účelem možnosti využít vynětí z povinnosti platit daň (viz bod 18 výše). Pokud jsou tyto podmínky splněny, závisí výše podpory na kladném zdanitelném základu odpovídajícím provoznímu výsledku, a nikoli na výši investice. Proto se i přes tyto podmínky týkající se investice v minimální výši a vytvoření minimálního počtu pracovních míst výše vynětí z povinnosti platit daň počítá na základě zisku dosaženého společnostmi, a nikoli v závislosti na výši investic či na počtu vytvořených pracovních míst. Tato vynětí tedy zejména nejsou spojena s investicí ve smyslu pokynů z roku 1998 (viz bod 15 výše).

228 Komise tedy měla správně za to, že dotčená vynětí z povinnosti platit daň, která osvobozují podniky, jež z nich mají prospěch, od nákladů, které by v zásadě musely nést, představovala provozní podpory a neměla povahu investiční podpory nebo podpory na zaměstnanost.

229 V tomto ohledu žalobci neuvádějí žádnou okolnost, která by mohla prokázat, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, jejíž výklad by byl v souladu s článkem 87 ES a s cílem nenarušené hospodářské soutěže, který uvedené ustanovení sleduje.

230 Z toho vyplývá, že čtvrtý žalobní důvod vycházející z porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES musí být zamítnut.

4. K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z procesní vady a z porušení zásad právní jistoty, řádné správy, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení

231 Žalobci a vedlejší účastnice řízení vystupující na jejich podporu se podpůrně domáhají zrušení povinnosti navrátit podpory uvedené v článku 3 napadených konečných rozhodnutí. Na podporu těchto návrhových žádání se nejprve dovolávají procesní vady. Dále tvrdí, že došlo k porušení zásady právní jistoty a řádné správy, k porušení zásady ochrany legitimního očekávání a k porušení zásady rovného zacházení.

a) K výtce vycházející z procesní vady

Argumenty účastníků řízení

232 Žalobci si stěžují, že Komise vyloučila připomínky Španělského království došlé v rámci formálního vyšetřovacího řízení. Tvrdí, že Španělské království dopisem ze dne 17. září 2001, který byl předložen v reakci na připomínky třetích stran, uplatnilo argument vycházející z ochrany legitimního očekávání, aby zpochybnilo možnost vybrání již poskytnutých podpor zpět. Podle žalobců měla Komise nesprávně za to, že tyto připomínky byly předloženy po uplynutí lhůty. Takový postoj Komise může podle nich způsobit porušení práva na obhajobu členského státu. Dodávají, že uvedené chování nebrání Soudu, aby vykonával svůj přezkum.

233 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Soudu

234 Článek 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 stanoví, že Komise v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení vyzve dotyčný členský stát a ostatní zúčastněné strany, aby předložily připomínky v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc a která může být Komisí prodloužena. Článek 6 odst. 2 nařízení č. 659/1999 pak stanoví, že obdržené připomínky budou předloženy dotyčnému členskému státu, který má možnost odpovědět na zaslané připomínky v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc a která může být Komisí prodloužena (viz bod 6 výše).

235 V projednávané věci je třeba uvést, že v souladu s čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 byly španělské orgány v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 vyzvány, aby předložily své připomínky, což učinily dne 5. února 2001. Dopisem ze dne 17. září 2001 pak reagovaly na připomínky předložené třetími stranami a uvedly připomínky ohledně argumentu vycházejícího z legitimního očekávání v části nazvané „Doplňující připomínky: legitimní očekávání brání rozhodnutí o navrácení podpor".

236 V napadených rozhodnutích měla Komise za to, že tyto doplňující připomínky, které doplňují připomínky předložené v dopisech ze dne 5. února 2001, nemusely být zohledněny, jelikož Komisi došly po uplynutí lhůty jednoho měsíce stanovené v čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999.

237 Žalobci se domnívají, že Komise při tom porušila právo na obhajobu dotyčného členského státu.

238 Zaprvé je třeba připomenout, že porušení práva na obhajobu svou povahou představuje důvod relativní protiprávnosti (viz rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, JFE Engineering a další v. Komise, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Sb. rozh. s. II-2501, bod 425 a citovaná judikatura), jehož se tedy musí dovolávat sám dotyčný členský stát (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise, T-198/01, Sb. rozh. s. II-2717, bod 203).

239 Žalobci v projednávané věci tudíž nemohou přípustně uplatňovat výtku vycházející z porušení práva na obhajobu dotyčného členského státu, v projednávaném případě Španělského království.

240 Zadruhé, dokonce i za předpokladu, že by taková výtka uplatněná žalobci byla přípustná, nemůže být Soudem přijata.

241 Podle ustálené judikatury vyžaduje zásada dodržování práva na obhajobu, aby dotčený členský stát mohl užitečně vyjádřit svůj názor k připomínkám předloženým třetími zúčastněnými stranami v souladu s čl. 88 odst. 2 ES, na nichž Komise zamýšlí založit své rozhodnutí, a aby je Komise nemohla vzít v úvahu ve svém rozhodnutí proti tomuto státu, pokud se členský stát nemohl k takovým připomínkám vyjádřit. Avšak k tomu, aby takové porušení práva na obhajobu mělo za následek zrušení, je třeba, aby v případě, že by k uvedené nesrovnalosti nedošlo, řízení mohlo vést k jinému výsledku (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1987, Francie v. Komise, 259/85, Recueil, s. 4393, body 12 a 13, a ze dne 14. února 1990, Francie v. Komise, C-301/87, Recueil, s. I-307, body 29 až 31).

242 V projednávané věci žalobci Komisi vytýkají právě to, že nezohlednila připomínky Španělského království obsažené v jeho dopise ze dne 17. září 2001, který se týkal odpovědi na návrh třetí zúčastněné strany, totiž Unión General de Trabajadores de La Rioja, aby byly podpory poskytnuté v rozporu s řádným postupem navráceny.

243 Je však třeba uvést, že napadená rozhodnutí se na výše uvedeném tvrzení nezakládají.

244 Příkaz k navrácení podpor obsažený v článku 3 každého z napadených rozhodnutí je logickým, nutným a výlučným důsledkem toho, že Komise předtím prokázala protiprávnost dotčených podpor a jejich neslučitelnost se společným trhem.

245 Mimoto je nutné konstatovat, že se žalobci spokojují s poukazem na procesní nesrovnalost, aniž by však tvrdili, a *a fortiori* prokázali, že řízení mohlo vést k jinému výsledku, pokud by k této nesrovnalosti nedošlo.

246 Z předcházejících úvah vyplývá, že výtka vycházející z porušení práva na obhajobu dotyčného členského státu musí být zamítnuta.

b) K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy, zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení

Argumenty účastníků řízení

247 Žalobci a vedlejší účastnice řízení vystupující na jejich podporu se domnívají, že Komise u nich a u příjemců vyvolala odůvodněné naděje ohledně skutečnosti, že dotčená daňová opatření jsou „legální z hlediska práva Společenství" a že k žádosti o navrácení nedojde.

248 Dále uvádějí, že i když je prokázána existence neoznámené podpory, mohou se její příjemci za výjimečných okolností dovolávat legitimního očekávání. Confebask se mimoto domnívá, že je třeba připustit legitimní očekávání hospodářských subjektů ohledně „legality" obecných norem zavádějících daňové úlevy spíše než v případě, že podpora spočívá na individuálním aktu.

249 V tomto ohledu zaprvé tvrdí, že dopis Komise ze dne 25. května 1994 a její následný postoj je přesvědčil o tom, že jsou dotčené režimy slučitelné s právem Společenství.

250 Komise totiž v tomto dopise varovala, že by mohla zahájit postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES, kdyby na svou žádost o informace neobdržela uspokojivou odpověď. Žalobci přitom zdůrazňují, že Komise uvedené řízení po obdržení odpovědi baskických orgánů nezahájila. Navíc pouze Comunidad autónoma de La Rioja se účastnila schůzí se „španělskými orgány", na něž Komise poukazuje ve svém dopise ze dne 18. července 1995. Vnitrostátní orgány a baskické orgány se jich podle žalobců neúčastnily. V důsledku toho Komise tím, že se zdržela přijetí opatření, která by dokládala, že pokračovala v přezkumu režimů vynětí, a že formální vyšetřovací řízení zahájila až dne 28. listopadu 2000, mezitím vzbudila zdání, že odpověď baskických orgánů zaslaná v září roku 1994 byla uspokojivá a že dotčené režimy nepředstavovaly státní podpory nebo případně představovaly podpory slučitelné se společným trhem.

251 Žalobci a Comunidad autónoma del País Vasco zejména uvádějí, že Komise měla povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě. Soudní dvůr tak ve svém rozsudku ze dne 24. listopadu 1987, RSV v. Komise (223/85, Recueil, s. 4617), rozhodl, že doba 26 měsíců pro vydání rozhodnutí v rámci formálního vyšetřovacího řízení není přípustná a že podle zásady ochrany legitimního očekávání tato doba znemožňuje vybrání již poskytnutých podpor zpět. Praxe Komise ostatně vychází z této judikatury a žalobci rovněž tvrdí, že v tomto ohledu došlo k porušení zásady rovného zacházení. Mimoto Komise je rovněž povinna postupovat v rámci předběžného přezkoumání s řádnou péčí. Tato povinnost se ve vztahu k ní uplatní dokonce o to důsledněji, když rozhodnutí o zahájení vyšetřovacího řízení nevyvolávají žádné vážné obtíže, jelikož obsahují pouze předběžná posouzení. Konečně okolnost, že podpora nebyla oznámena, Komisi nezbavuje povinnosti neprodleně zahájit formální vyšetřovací řízení. Požadavek právní jistoty totiž brání tomu, aby mohla donekonečna odkládat výkon svých pravomocí, dokonce i za podobných okolností.

252 V projednávané věci bylo přitom rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení vydáno 79 měsíců poté, co byla dne 28. dubna 1994 Komisí do rejstříku zapsána stížnost z roku 1994. Předběžné přezkoumání v takové délce trvání je nepřiměřené. Vzhledem k této době je navrácení podpor v projednávané věci rovněž v rozporu se zásadou řádné správy.

253 Navíc v projednávané věci z dopisu ze dne 25. května 1994 vyplývá, že Komise měla k dispozici veškeré poznatky nezbytné k jejímu rozhodnutí již od doby zápisu do rejstříku stížnosti z roku 1994 dne 28. dubna 1994. Nadto Komise ve svém dopise ze dne 19. ledna 1996 španělské orgány nežádala o žádnou konkrétní informaci a žalobci předkládají nepodepsaný dopis s hlavičkou baskické vlády s datem 5. února 1996, o němž tvrdí, že je odpovědí na dopis Komise ze dne 19. ledna 1996. Uvedený dopis zdůrazňuje obecnou povahu dotčených opatření a uvádí skutečnost, že adresáty těchto opatření jsou všechny podniky, jichž se mohou Normas Forales týkat. Mimoto rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení nezmiňuje žádné průtahy, které by byly přičitatelné španělským orgánům v rámci poskytnutí informací vyžádaných v této fázi. Krom toho se Komise nemůže právoplatně zaštiťovat nezbytností přezkoumat přednostně jiné daňové režimy, jelikož judikatura odmítá zohlednit prosté důvody příhodnosti pro správní orgány. Konečně Komise v napadených konečných rozhodnutích připustila, že v rámci přezkumu obecného režimu podpor není nezbytné přezkoumat „skutečný dopad“ daňových režimů.

254 Zadruhé, žalobci tvrdí, že Komise v Úředním věstníku nezveřejnila upozornění, a to i přes své sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, v němž uvádí, že bude tímto způsobem postupovat, jakmile se dozví o opatřeních protiprávních podpor.

255 Zatřetí žalobci tvrdí, že z rozhodovací praxe Komise vyplývá, že pokud délka trvání předběžného přezkoumání překročila přiměřenou lhůtu, včetně případů neoznámených podpor, Komise navrácení podpor nevyžadovala. Žalobci odkazují zejména na některá individuální rozhodnutí Komise [rozhodnutí Komise 92/329/EHS ze dne 25. července 1990 o podpoře poskytnuté italskou vládou výrobci optických výrobků (Industrie ottiche riunite – IOR) (Úř. věst. 1992, L 183, s. 30), a rozhodnutí Komise 2002/15/ES ze dne 8. května 2001 o státní podpoře provedené Francií ve prospěch

společnosti „Bretagne Angleterre Irlande“ („BAI3“ nebo „Brittany Ferries“) (Úř. věst. 2002, L 12, s. 33)], a na rozhodnutí Komise o koordinačních centrech [zejména rozhodnutí Komise 2003/81/ES ze dne 22. srpna 2002 o režimu státní podpory, který Španělské království uplatňuje ve vztahu ke „koordinačním centrům v Biskajsku“ (Úř. věst. 2003, L 31, s. 26); rozhodnutí Komise 2003/512/ES ze dne 5. září 2002 o režimu podpory provedeném Německem ve prospěch kontrolních a koordinačních center (Úř. věst. 2003, L 177, s. 17); rozhodnutí Komise 2003/438/ES ze dne 16. října 2002 o režimu státní podpory C 50/2001 (ex NN 47/2000) – Společnosti v oblasti financování – provedeném Lucemburskem (Úř. věst. 2003, L 153, s. 40); rozhodnutí Komise 2004/76/ES ze dne 13. května 2003 o režimu státní podpory provedeném Francií ve prospěch správních a logistických center (Úř. věst. 2004, L 23, s. 1); rozhodnutí Komise 2004/77/ES ze dne 24. června 2003 o režimu podpor provedeném Belgií ve formě daňového režimu ve prospěch amerických společností zahraničního obchodu (US Foreign Sales Corporations) (Úř. věst. 2004, L 23, s. 14)]. Rovněž uvádějí rozhodnutí Komise 2001/168/ESUO ze dne 31. října 2000 týkající se španělských právních předpisů o dani z příjmů právnických osob (Úř. věst. 2001, L 60, s. 57). Tvrdí tedy, že v projednávané věci došlo k porušení zásady rovného zacházení.

256 Konečně podle Confebask Komise změnila své posouzení daňových režimů členských států, když přijala své sdělení z roku 1998 o daňové podpoře. V této souvislosti z první výroční zprávy o provádění tohoto sdělení [KOM(1998) 595 v konečném znění] vyplývá, že cílem Komise tak bylo „vyjasnit uplatňování pravidel v oblasti státních podpor souvisejících s přímým zdaněním podniků“. Confebask rovněž zdůrazňuje, že zamítnutí žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady ochrany legitimního očekávání v rozsudku Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise, bod 70 výše, nebrání v projednávané věci zrušení povinnosti vybrat již poskytnuté podpory zpět.

257 Komise podporovaná ze strany Comunidad autónoma de La Rioja navrhuje, aby byla tato výtka zamítnuta.

Závěry Soudu

– K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy z důvodu délky trvání předběžného přezkoumání

258 Žalobci tvrdí, že Komise tím, že zahájila formální vyšetřovací řízení až dne 28. listopadu 2000, tedy 79 měsíců po zápisu do rejstříku stížnosti z roku 1994, překročila přiměřenou délku předběžného přezkoumání, a porušila tedy zásady právní jistoty a řádné správy.

259 Soud připomíná, že v době obdržení stížnosti z roku 1994 až do přijetí nařízení č. 659/1999 nepodléhala Komise konkrétním lhůtám. Měla nicméně povinnost neodkládat donekonečna výkon svých pravomocí, aby dodržela základní požadavek právní jistoty (rozsudky Soudního dvora ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 140, a ze dne 23. února 2006, Atzeni a další, C-346/03 a C-529/03, Sb. rozh. s. I-1875, bod 61).

260 V rozsahu, v němž má Komise výlučnou pravomoc posuzovat slučitelnost státní podpory se společným trhem, je totiž povinna v zájmu řádného uplatňování základních pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor provést pečlivý a nestranný přezkum stížnosti oznamující existenci podpory neslučitelné se společným trhem. Z toho vyplývá, že Komise nemůže donekonečna protahovat předběžné přezkoumání státních opatření, jež byla předmětem stížnosti. Přiměřenost délky trvání přezkumu stížnosti musí být posouzena v závislosti na zvláštních okolnostech každé věci, a zvláště na kontextu této věci, na jednotlivých fázích řízení, které musí Komise vést, a na složitosti věci (rozsudek Soudu ze dne 10. května 2006, Air One v. Komise, T-395/04, Sb. rozh. s. II-1343, bod 61).

261 V projednávané věci je nesporné, že se Komise dozvěděla o dotčených daňových režimech prostřednictvím stížnosti z roku 1994, která byla zapsána do rejstříku dne 28. dubna 1994. Je rovněž nesporné, že Komise dne 28. listopadu 2000 oznámila španělským orgánům své rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení týkajícího se dotčených režimů vynětí z povinnosti platit daň.

262 Mezi okamžikem, kdy se Komise dozvěděla o dotčených režimech podpor, a okamžikem zahájení formálního vyšetřovacího řízení týkajícího se posledně uvedených režimů tedy uplynula doba, jejíž délku lze vyhodnotit na více než šest a půl roku.

263 Zaprvé je však třeba uvést, že dotčená daňová opatření vyžadovala ze strany Komise podrobný přezkum španělských právních předpisů. Ve svém dopise ze dne 18. července 1995 určeném stěžovatelům tak Komise uvedla, že pokračuje ve svém rozboru španělského daňového systému a režimů daňové autonomie platných v členských státech, současně s přihlédnutím zejména k probíhajícímu federálnímu vývoji v různých členských státech. Uvedla, že služby Komise sbírají nezbytné údaje, což předpokládá „značné pracovní úsilí v oblasti sběru a rozboru". I když složitost přezkumu, který má být proveden, není sama o sobě taková, aby v projednávané věci odůvodňovala délku trvání předběžného přezkoumání, je nicméně okolností, kterou je třeba vzít v úvahu.

264 Zadruhé je třeba konstatovat, že délka řízení je z velké části přičitatelná španělským orgánům.

265 Dopis ze dne 19. ledna 1996, kterým Komise požádala španělské orgány o informace týkající se příjemců v rámci dotčených opatření, totiž zůstal nezodpovězen.

266 V tomto ohledu Komise žádala o tyto informace důvodně. Přiznání dotčených vynětí z povinnosti platit daň v projednávané věci totiž bylo jednak omezeno v čase, jelikož je mohly využít pouze společnosti založené do 31. prosince 1994, a jednak podléhalo schválení Rady zástupců provinční vlády po ověření splnění požadovaných podmínek (viz bod 18 výše). Z hlediska rozhodování ohledně slučitelnosti dotčených vynětí z povinnosti platit daň mohla tudíž otázka příjemců nabýt zásadní důležitosti, zejména s ohledem na rozsah dotčených opatření.

267 Jediným předloženým dopisem, který španělské orgány oficiálně zaslaly Komisi, je přitom dopis ze dne 30. září 1994, který v zásadě zdůrazňuje obecnou povahu dotčených vnitrostátních opatření a zpochybňuje existenci státních podpor.

268 Je tedy nutné konstatovat, že otázka Komise ze dne 19. ledna 1996 týkající se provádění dotčených režimů a příjemců v rámci těchto režimů, nebyla zodpovězena, a to i přesto, že španělské orgány přitom dopisy ze dne 19. února a 21. března 1996 požádaly o prodloužení lhůty za účelem odpovědi na tuto otázku (viz bod 29 výše).

269 Žalobci sice předkládají nepodepsaný dopis s hlavičkou baskické vlády s datem 5. února 1996, o němž tvrdí, že je odpovědí na dopis Komise ze dne 19. ledna 1996. Nepřinášejí však důkaz o tom, že by tato odpověď byla oficiálně zaslána Komisi, a Komise tvrdí, že jej neobdržela.

270 Mimoto Španělské království požádalo dopisy ze dne 19. února a 21. března 1996 Komisi o prodloužení lhůty za účelem odpovědi na její dopis ze dne 19. ledna 1996 (viz bod 29 výše), což potvrzuje tvrzení Komise, podle něhož jí nedošla žádná odpověď na její otázky. Nadto je třeba konstatovat, že obsah uvedeného dopisu ze dne 5. února 1996, který zdůrazňuje obecnou povahu dotčených opatření a uvádí skutečnost, že adresáty

těchto opatření jsou všechny podniky, jichž se mohou Normas Forales týkat, každopádně neposkytuje přesnou odpověď na otázky položené Komisí ohledně příjemců.

271 Komise se tedy teprve až poté, co obdržela novou stížnost ze dne 5. ledna 2000 týkající se podpory poskytnuté podniku-příjemci na základě dotčených daňových předpisů v provincii Álava, na straně jedné, a připomínky španělských orgánů v tomto ohledu, na straně druhé, domnívala, že má k dispozici dostatečné údaje k tomu, aby zahájila formální vyšetřovací řízení dne 28. listopadu 2000 ohledně dotčených daňových opatření.

272 Konečně, z informací ve spisu nevyplývá, že by Komise byla vyzvána, aby ke stížnosti z roku 1994 zaujala postoj za účelem vyjasnění situace, či dokonce – vzhledem k dotčeným zájmům – za účelem umožnění případného konstatování její případné nečinnosti.

273 Délka předběžného řízení je tudíž s ohledem na předcházející ve značné míře přičitatelná vnitrostátním orgánům, které kromě toho, že opomenuly oznámit dotčené režimy, mimoto odmítly Komisi poskytnout užitečné informace (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1991, Itálie v. Komise, C-303/88, Recueil, s. I-1433, bod 43).

274 Zatřetí, co se týče kontextu, v němž jsou daňová opatření zasazena, je třeba uvést, že Komise v období od roku 1996 do roku 1999 přezkoumala jiné daňové režimy zavedené v tomto období žalobci (slevy na dani zavedené v letech 1994, 1996 a 1997 a snížení základu daně zavedená v roce 1996, která byla zejména dotčena ve věcech, v nichž byl vydán rozsudek Demesa a rozsudek ze dne 23. října 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, body 68 a 70 výše). Proto Komise, která se zabývala stížnostmi došlými v červnu roku 1996 a v říjnu roku 1997 proti uplatňování čtyřicetipětiprocentní slevy na dani a snížení základu korporační daně ve vztahu k podnikům Demesa a Ramondín na historickém území Álava, zahájila vícero řízení, která vedla k vydání rozhodnutí 1999/718 a 2000/795 (viz bod 68 výše) a k vydání rozhodnutí Komise ze dne 17. srpna a 29. září 1999 o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ohledně režimů čtyřicetipětiprocentní slevy na dani a snížení základu korporační daně, přičemž

rozhodnutí o zahájení těchto řízení byla sama předmětem žalob u Soudu (rozsudky Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise a Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 174 výše). Tato řízení se sice netýkají vynětí z povinnosti platit daň z roku 1993 dotčených v projednávané věci, jednalo se nicméně rovněž o daňová zvýhodnění přijatá týmiž orgány, která mohla vyvolávat tentýž druh právních problémů a u nichž se Komise mohla v rámci svého rozhodovacího prostoru v oblasti státní podpory domnívat, že musí být projednány rychleji, zejména vzhledem k neexistenci odpovědi na její otázky týkající se příjemců, jimž byla přiznána vynětí z povinnosti platit daň dotčená v projednávané věci.

275 Z předcházejícího vyplývá, že za zvláštních okolností v projednávané věci nebyla délka předběžného řízení v rozporu s obecnou zásadou právní jistoty.

276 Konečně, pokud jde o argumenty týkající se porušení zásady řádné správy Komisí, je třeba konstatovat, že jsou v podstatě úzce spjaty s argumentem ohledně porušení zásady právní jistoty z důvodu délky trvání předběžného přezkoumání, a musejí tedy být s ohledem na předcházející zamítnuty.

277 Je třeba učinit závěr, že výtka vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy musí být zamítnuta.

– K výtce vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání

278 Úvodem je třeba připomenout, že legitimního očekávání ohledně souladu podpory s právními předpisy se lze dovolávat pouze tehdy, pokud tato podpora byla poskytnuta

v souladu s postupem stanoveným v článku 88 ES (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 1990, Komise v. Německo, C-5/89, Recueil, s. I-3437, bod 14, a rozsudek Regione autónoma della Sardegna v. Komise, bod 157 výše, bod 64).

279 Orgán územně správního celku a hospodářský subjekt postupující s řádnou péčí totiž musí být obvykle schopen ujistit se o tom, že tento postup byl dodržen (rozsudky Soudního dvora Komise v. Německo, bod 278 výše, bod 14, a ze dne 14. ledna 1997, Španělsko v. Komise, C-169/95, Recueil, s. I-135, bod 51; rozsudek Demesa, bod 68 výše, bod 236).

280 Krom toho, jelikož článek 88 ES nerozlišuje podle toho, zda se jedná o režimy podpor nebo individuální podpory, jsou tyto zásady v rozporu s tím, co tvrdí Confebask (bod 248 výše), použitelné i v případě režimů podpor.

281 V projednávané věci je nesporné, že vynětí z povinnosti platit daň uvedená v napadených konečných rozhodnutích byla zavedena, aniž by byla předem oznámena, v rozporu s čl. 88 odst. 3 ES.

282 Nicméně judikatura nevylučuje možnost, aby se příjemci podpory, která je protiprávní z důvodu, že nebyla oznámena, jak je tomu v případě režimů dotčených v projednávané věci, dovolávali výjimečných okolností, které mohly oprávněně vzbudit jejich očekávání ohledně souladu této podpory s právními předpisy, aby bránili jejímu navrácení (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. června 1993, Komise v. Řecko, C-183/91, Recueil, s. I-3131, bod 18; viz v tomto smyslu rozsudek Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise, bod 70 výše, bod 51; viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 15. září 1998, BFM a EFIM v. Komise, T-126/96 a T-127/96, Recueil, s. II-3437, body 69 a 70; ze dne 29. září 2000, CETM v. Komise, T-55/99, Recueil, s. II-3207, bod 122, a Regione autónoma Friuli-Venezia Giulia v. Komise, bod 173 výše, bod 107).

283 Za předpokladu, že by se tedy žalobci, kteří nejsou hospodářskými subjekty, ale územně správními celky, které jsou autory dotčených režimů podpor, mohli právem dovolávat legitimního očekávání (rozsudek Regione autónoma della Sardegna v. Komise, bod 157 výše, bod 66), je třeba z hlediska těchto zásad přezkoumat, zda z jejich argumentů vyplývají výjimečné okolnosti, které mohly vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů podpor s právními předpisy.

284 Žalobci a vedlejší účastnice řízení vystupující na jejich podporu tvrdí, že chování Komise představuje výjimečnou okolnost, která mohla vzbudit jejich legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů podpor s právními předpisy, zaprvé z důvodu nepřiměřené délky předběžného řízení a nečinnosti Komise během této doby, zadruhé z důvodu nezveřejnění upozornění pro případné příjemce podpor stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, zatřetí z důvodu rozhodovací praxe Komise a začtvrté z důvodu změny politiky Komise v oblasti státních podpor.

285 Zaprvé žalobci tvrdí, že nepřiměřená délka fáze předběžného přezkoumání vyvolala jejich legitimní očekávání ohledně souladu těchto podpor s právními předpisy, což brání v jejich navrácení. Dovolávají se zejména rozsudku RSV v. Komise, bod 251 výše (bod 17), podle něhož doba, kterou Komisi trvalo, než rozhodla, že je podpora protiprávní a že musí být zrušena a členský stát musí zajistit její navrácení, může za určitých okolností u příjemců uvedené podpory vyvolat legitimní očekávání, které může Komisi bránit v tom, aby přikázala uvedenému členskému státu, aby nařídil její navrácení.

286 Soud však konstatuje, že okolnosti ve věci, v níž byl vydán rozsudek RSV v. Komise, bod 251 výše, byly výjimečné a nevyznačují se žádnou podobností s okolnostmi v projednávané věci. Dotčená podpora totiž byla předmětem – i když až poté, co byla vyplacena příjemci – formálního oznámení Komisi. Souvisela s dodatečnými náklady na určitou transakci, která již byla předmětem podpor schválených Komisí. Týkala se odvětví, kterému byly od roku 1977 vnitrostátními orgány poskytovány podpory schválené Komisí. Přezkum její slučitelnosti se společným trhem nevyžadoval hlubší

rozbor. Soudní dvůr z toho vyvodil, že žalobkyně mohla za těchto okolností rozumně věřit, že Komise nebude mít proti podpoře námitky (rozsudek RSV v. Komise, bod 251 výše, body 14 až 16).

287 Takové okolnosti zásadně odlišují uvedený případ od projednávané věci. Dotčená vynětí z povinnosti platit daň totiž nebyla oznámena a nejsou prodloužením platnosti žádného předcházejícího režimu podpor schváleného Komisí. Netýkají se žádného konkrétního odvětví a, *a fortiori*, žádného konkrétního odvětví, které by mělo prospěch ze schválených podpor. Mimoto přezkum stížnosti ohledně dotčených režimů vyžadoval, podle toho, co uvedla Komise ve svém dopise ze dne 18. července 1995 určeném stěžovatelům, „značné pracovní úsilí v oblasti sběru a rozboru“ (viz bod 26 výše).

288 Žalobci se tedy nemohou v projednávané věci užitečně dovolávat rozsudku RSV v. Komise, bod 251 výše.

289 Okolnosti v projednávané věci nejsou srovnatelné ani s okolnostmi dotčenými v rozsudku Soudu ze dne 12. září 2007, Koninklijke Friesland Foods v. Komise (T-348/03, Sb. rozh. s. II-101, zveřejněné shrnutí). Komise totiž v napadeném rozhodnutí připustila, že se dotčený nizozemský režim vyznačuje podobnostmi s belgickým režimem, k němuž opakovaně zaujala postoj, a vytvořila tak legitimní očekávání ohledně skutečnosti, že nizozemský režim není podporou (výše uvedený rozsudek Koninklijke Friesland Foods v. Komise, bod 129). V projednávané věci tomu tak není, jelikož Komise nijak nezaujala postoj k dotčenému režimu nebo k jinému režimu, který je srovnatelný, způsobem, který mohl vyvolat legitimní očekávání ohledně jejich souladu s právními předpisy.

290 V důsledku toho nelze mít vzhledem k okolnostem v projednávané věci za to, že délka předběžného řízení je výjimečná, a že tudíž může vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů s právními předpisy.

291 Žalobci se rovněž dovolávají postoje Komise, a zejména její nečinnosti během předběžného řízení, které podle nich vyvolaly podložené naděje ohledně souladu dotčených režimů s právními předpisy (viz body 249 a 250 výše).

292 Soud poukazuje na to, že Komise dopisem ze dne 25. května 1994 vyzvala Španělské království, aby jí sdělilo své připomínky ke stížnosti z roku 1994 ve lhůtě patnácti dnů. Komise v tomto dopise dodala, že pokud po uplynutí dané lhůty neobdrží žádnou odpověď nebo žádnou uspokojivou odpověď, bude povinna zahájit formální vyšetřovací řízení.

293 Z informací ve spisu (viz bod 25 a následující výše) vyplývá, že poté, co obdržela odpověď španělských orgánů ze dne 30. září 1994, se konaly schůze týkající se dotčených režimů, což svědčí o tom, že přezkum stížnosti pokračoval.

294 Stejně tak Komise dopisem ze dne 18. července 1995 informovala stěžovatele, že pokračuje v rozboru jejich stížnosti, že o tom, jak na ni reagovat, rozhodne, až budou některé otázky vyjasněny, a že jim své rozhodnutí oznámí.

295 Konečně, dopisem ze dne 19. ledna 1996 informovala Komise Španělské království o tom, že zkoumá dopad dotčených daňových opatření na hospodářskou soutěž, a požádala v tomto ohledu o informace týkající se příjemců v rámci těchto opatření.

296 Soud má za to, že se tedy Komise neukázala jako nečinná v reakci na stížnost z roku 1994. Naopak své šetření prováděla prostřednictvím výměny dopisů až do odeslání svého dopisu ze dne 19. ledna 1996 Španělskému království, který zůstal bez odezvy.

Korespondence a schůze s Komisí během předběžného řízení tak svědčí o dialogu, během něhož se Komise zejména pokusila získat informace ze strany španělských orgánů, aby si mohla udělat prvotní názor.

297 Dopis ze dne 19. ledna 1996 mimoto dokládá, že se Komise k tomuto dni domnívala, že nedisponuje poznatky nezbytnými k přijetí rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

298 Přitom bez ohledu na žádost ze dne 19. ledna 1996 o informace týkající se příjemců v rámci dotčených režimů Komise odpověď španělských orgánů neobdržela i přes jejich žádost o prodloužení lhůty za tímto účelem (viz bod 29 výše).

299 Ze znění vyměněných dopisů mimoto vyplývá, že Komise jak stěžovatelům, tak Španělskému království opakovala, že přezkum stížnosti stále probíhá, aniž by zaujala stanovisko k souladu těchto režimů s právními předpisy.

300 Krom toho dokonce i za předpokladu, že by bylo možné mít za to, že Komise od odeslání svého dopisu ze dne 19. ledna 1996 Španělskému království až do přijetí nové stížnosti ze dne 5. ledna 2000 mlčela, nemůže takové mlčení vzhledem k okolnostem v projednávané věci představovat výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených daňových režimů s právními předpisy.

301 Vzhledem totiž k tomu, že Komise neobdržela odpověď španělských orgánů na žádost o informace týkající se příjemců v rámci daných režimů, mohla se, jak uvedla ve svých písemnostech, domnívat, že nemá k dispozici poznatky, které by jí umožňovaly posoudit skutečný rozsah dotčených režimů. Mohla mít zejména za to, že nic neprokazuje, že by z dotčených režimů, jejichž platnost skončila na konci roku 1994, měl prospěch nějaký podnik.

302 Mimoto takové mlčení každopádně nelze vykládat jako rovnocenné implicitnímu schválení ze strany tohoto orgánu (viz v tomto smyslu rozsudek Regione autónoma della Sardegna v. Komise, bod 157 výše, bod 69).

303 Argument vycházející z nečinnosti Komise během předběžného řízení tudíž nelze přijmout, jelikož postoj Komise nemůže být v projednávané věci považován za výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu dotčených daňových režimů s právními předpisy.

304 Zadruhé, na podporu svého argumentu vycházejícího z legitimního očekávání z důvodu chování Komise se žalobci dovolávají skutečnosti, že v Úředním věstníku nebylo zveřejněno zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou. Zdůrazňují, že Komise ve svém sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách uvádí, že jakmile se dozví o přijetí opatření protiprávních podpor členským státem, zveřejní v Úředním věstníku zvláštní upozornění varující případné příjemce podpory před její nejistou povahou, což se v projednávané věci nestalo.

305 Soud připomíná, že si Komise může uložit orientační pravidla pro výkon svých posuzovacích pravomocí takovými akty, jako jsou pokyny, v rozsahu, v němž tyto akty obsahují indikativní pravidla, jakým směrem bude tento orgán postupovat, a pokud se neodchylují od norem podle Smlouvy (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. března 2002, Itálie v. Komise, C-310/99, Recueil, s. I-2289, bod 52 a citovaná judikatura; rozsudek ze dne 26. září 2002, Španělsko v. Komise, bod 214 výše, bod 53).

306 Je třeba uvést, že Komise ve svém sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách připomíná povinnost oznamování podpor stanovenou v čl. 88 odst. 3 ES. Mimoto případné příjemce státních podpor informuje o nejisté povaze podpor, které by jim byly poskytnuty protiprávně, v tom smyslu, že každému příjemci podpory poskytnuté protiprávně, to znamená, aniž by Komise dospěla ke konečnému rozhodnutí o její slučitelnosti se společným trhem, může být uloženo podporu vrátit (viz bod 11 výše).

307 Ať již je jakkoliv politováníhodné, že v Úředním věstníku nebylo zveřejněno upozornění stanovené ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách, nic to nemění na tom, že informace obsažená v uvedeném sdělení, jak byla připomenuta v bodě 306 výše, je bez pochyb jasná. Mimoto by výklad zastávaný žalobci uvedenému sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách přiznal rozsah, který by byl v rozporu s čl. 88 odst. 3 ES. Nejistá povaha protiprávně poskytnutých podpor totiž vyplývá z užitečného účinku povinnosti oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES a nezávisí na zveřejnění či nezveřejnění v Úředním věstníku upozornění stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách. Navrácení protiprávně poskytnutých podpor zejména nemůže být znemožněno pouze z důvodu, že takové upozornění nebylo Komisí zveřejněno, jinak by byl narušen systém přezkumu státních podpor zavedený Smlouvou.

308 Nezveřejnění upozornění stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách tudíž nepředstavuje výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat ať již jakékoliv očekávání ohledně souladu protiprávně poskytnutých podpor s právními předpisy.

309 Zatřetí žalobci tvrdí, že rozhodovací praxe Komise v době rozhodné z hlediska skutkového stavu je okolností, která mohla vyvolat legitimní očekávání.

310 Je však třeba připomenout, že i když je zásada ochrany legitimního očekávání jednou ze základních zásad Společenství, nemají hospodářské subjekty důvod legitimně očekávat, že bude zachován existující stav, který se může změnit v rámci posuzovací pravomoci orgánů Společenství (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1990, Delacre a další v. Komise, C-350/88, Recueil, s. I-395, bod 33). Tato zásada se samozřejmě použije v rámci politiky hospodářské soutěže, která se vyznačuje širokou posuzovací pravomocí Komise (viz, pokud jde o stanovování výše pokut, rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 172).

311 Tak je tomu přitom zejména v případě otázky, zda jsou splněny podmínky pro to, aby bylo upuštěno od navrácení protiprávně poskytnutých podpor, týkající se existence výjimečných okolností. Rozhodnutí týkající se jiných věcí v dané oblasti proto mají pouze indikativní povahu a nemohou vyvolat legitimní očekávání, jelikož každá jednotlivá věc se vyznačuje okolnostmi, které jsou pro ni zvláštní.

312 Za těchto okolností nemohou rozhodnutí Komise v dané oblasti, jichž se žalobci dovolávají, představovat výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat takové legitimní očekávání.

313 Konečně začtvrté, Confebask tvrdí, že Komise změnila svou politiku v oblasti státních podpor v roce 1998, a dovolává se legitimního očekávání ohledně souladu dotčených opatření s právními předpisy v okamžiku jejich přijetí.

314 Soud přitom v tomto ohledu připomíná, že skutečnost, že Komise přijala své sdělení z roku 1998 o daňové podpoře, nevede ke změně jejích kritérií pro posouzení daňových režimů členských států.

315 Jak již totiž bylo připomenuto výše (viz bod 180 výše), sdělení z roku 1998 o daňové podpoře, které se v široké míře opírá o judikaturu Soudního dvora a Soudu, přináší vyjasnění ohledně použití článků 87 ES a 88 ES ve vztahu k daňovým opatřením. V uvedeném sdělení však Komise neoznamuje změnu v posuzování daňových opatření z hlediska článků 87 ES a 88 ES (rozsudky Diputación Foral de Guipúzcoa a další v. Komise, bod 174 výše, bod 79, a ze dne 23. října 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 174 výše, bod 83).

316 Argument vycházející ze změny politiky Komise tudíž nemůže být považován za výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu protiprávně poskytnutých podpor s právními předpisy.

317 Ze všeho předcházejícího vyplývá, že výtka vycházející ze skutečnosti, že chování Komise představovalo výjimečnou okolnost, která mohla vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu protiprávně poskytnutých podpor s právními předpisy, musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

– K výtce vycházející z porušení zásady rovného zacházení

318 Žalobci v rámci svého žalobního důvodu založeného na legitimním očekávání, které bylo vyvoláno prodlením v rámci předběžného řízení, namítají porušení zásady rovného zacházení v rozsahu, v němž měla Komise v některých svých rozhodnutích za to, že prodlení v řízení odůvodňuje nenařízení navrácení dotčených podpor.

319 Z ustálené judikatury vyplývá, že dodržování této zásady vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 26. října 2006, Koninklijke Coöperatie Cosun, C-248/04, Sb. rozh. s. I-10211, bod 72 a citovaná judikatura).

320 V projednávané věci přitom žalobci nedokládají, že by situace sporných režimů podpor byla srovnatelná se situacemi dotčenými v rozhodnutích, jichž se dovolávají a v nichž měla Komise za to, že navrácení podpor nemělo být nařízeno.

321 Je totiž nutné konstatovat, že neuplatnění požadavku navrácení podpor v rozhodnutích, jichž se dovolávají žalobci a která se týkají zejména režimů podpor, bylo odůvodněno okolnostmi, které mohou vyvolat legitimní očekávání ohledně souladu přezkoumávaných režimů s právními předpisy a které Komise vzala v úvahu. Komise vzala v úvahu zejména skutečnost, že neexistence podpory byla výslovně zjištěna v jiných rozhodnutích týkajících se opatření obdobných, jako byly režimy podpor přezkoumávané v uvedených rozhodnutích, a odůvodnila tak neuplatnění požadavku navrácení podpor (viz rozhodnutí Komise o koordinačních centrech, bod 255 výše). V některých případech rovněž vzala v úvahu skutečnost, že délka dotčeného řízení nebyla nijak přičitatelná dotyčnému členskému státu (viz rozhodnutí 2001/168, bod 255 výše), nebo skutečnost, že v rámci dotčeného režimu nebylo sporné zvýhodnění poskytnuto ani jedinému příjemci, a že tedy nebylo namístě navrácení požadovat (viz rozhodnutí 2003/81, bod 255 výše).

322 Tak tomu není v případě napadených konečných rozhodnutí, v nichž Komise zdůraznila, že podmínky pro uplatnění ochrany legitimního očekávání naopak splněny nejsou (viz body 55 a 56 výše), což bylo vzhledem k okolnostem v projednávané věci Soudem potvrzeno (viz body 284 až 317 výše).

323 Z toho vyplývá, že okolnosti dotčené v projednávané věci nejsou nijak srovnatelné s okolnostmi dotčenými ve zmiňovaných rozhodnutích, v nichž Komise nenařídila navrácení podpor.

324 Žalobci tudíž neprokázali porušení zásady rovného zacházení.

325 Nadto je třeba uvést, že napadená konečná rozhodnutí uvádějí, že nebrání možnosti, aby individuální podpory vyplacené v rámci režimů vynětí z povinnosti platit daň byly považovány za zcela nebo částečně slučitelné se společným trhem na základě charakteristických znaků, které jsou jim vlastní, ať již v rámci následného rozhodnutí

Komise, či podle nařízení o výjimce (viz bod 103 rozhodnutí 2003/28, bod 101 rozhodnutí 2003/86, bod 99 rozhodnutí 2003/192).

326 Výtka vycházející z porušení zásady rovného zacházení tedy musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

327 Je třeba učinit závěr, že pátý žalobní důvod vycházející z procesní vady, z porušení zásad právní jistoty a řádné správy, zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení, musí být zamítnut v plném rozsahu.

5. K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999

a) Argumenty účastníků řízení

328 Žalobci tvrdí poté, co se dozvěděli o dopisu Komise ze dne 18. července 1995, který Komise předložila v příloze ke své žalobní odpovědi, že obsah tohoto dopisu měl být zmíněn v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, aby mohli včas předložit svá vyjádření. Žalobci uvádějí zvláště schůze, které jsou v něm zmíněny a jichž se účastnila pouze Comunidad autónoma de La Rioja. Tvrdí, že kdyby byli informováni o obsahu tohoto dopisu, mohli se vnitrostátních orgánů dotázat ohledně těchto schůzí a zejména ohledně jejich obsahu. Domnívají se, že nebyli schopni předložit včas připomínky, a že tak byla porušena práva, která vyplývají z jejich postavení jako zúčastněných stran.

329 Komise tvrdí, že tento šestý žalobní důvod je nepřípustný, a každopádně neopodstatněný.

b) Závěry Soudu

330 Je třeba připomenout, že čl. 48 odst. 2 jednacího řádu stanoví, že „nové důvody nelze předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení".

331 Tento žalobní důvod byl v projednávané věci žalobci uplatněn poté, co Komise ve své žalobní odpovědi předložila dopis ze dne 18. července 1995. Je tedy třeba mít za to, že se zakládá na skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení, a jako takový musí být považován za přípustný (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, body 369 a násl.).

332 Pokud jde o opodstatněnost tohoto žalobního důvodu, je třeba připomenout, že si jiné zúčastněné strany než členský stát odpovědný za poskytnutí podpory nemohou samy o sobě činit nárok na účast na takovém kontradiktorním jednání s Komisí, jako je jednání zahájené ve prospěch zmíněného státu (viz rozsudek Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise, bod 238 výše, bod 192 a citovaná judikatura; viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 18. listopadu 2004, Ferriere Nord v. Komise, T-176/01, Sb. rozh. s. II-3931, bod 74).

333 V projednávané věci žalobci kromě toho, že se neúčastnili správního řízení jako zúčastněné třetí strany, nijak neprokazují, jak neuvedení zmínky o dopisu Komise ze dne 18. července 1995, kterým byli stěžovatelé informováni o tom, že rozbor španělského daňového systému pokračuje, v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení porušilo jejich právo stanovené v čl. 88 odst. 2 ES podat

připomínky ve fázi přezkumu. V tomto ohledu představuje nedostatek komunikace mezi ústředními orgány členského státu a územně správními celky zmiňovaný žalobci vnitřní problém členského státu a nelze jej přičítat Komisi.

334 Z předcházejícího vyplývá, že šestý žalobní důvod vycházející z porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 musí být zamítnut jako neopodstatněný.

335 V důsledku toho musí být žaloby ve věcech T-86/02 až T-88/02, které směřují ke zrušení napadených konečných rozhodnutí, zamítnuty v plném rozsahu.

II – *K žalobám ve věcech T-30/01 až T-32/01, které směřují ke zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení*

336 Ve věcech T-30/01 až T-32/01 žalobci navrhují, aby bylo zrušeno rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 z důvodu, že se v projednávané věci jednalo o existující režimy podpor a že Komise tím, že je přezkoumala v souladu s postupem stanoveným pro nové podpory, porušila článek 88 ES, články 17 až 19 nařízení č. 659/1999, jakož i zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání.

337 Rovněž tvrdí, že v rozporu s tím, co tvrdí Komise, jsou jejich žaloby přípustné, jelikož rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení souvisí s volbou použitelných procesních norem, a zakládá tedy konečné právní účinky. Pokud jde o volbu přezkumného řízení, konečné rozhodnutí pouze potvrzuje rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, které je tedy napadnutelné.

338 Komise pak samostatnými podáními ze dne 3. května 2001 v každé z věcí T-30/01 až T-32/01 uplatnila formální námitky nepřípustnosti. V rámci svých žalobních odpovědí ze dne 5. července 2002 tvrdí, že žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 se staly bezpředmětnými. Podpůrně se domáhá toho, aby byly prohlášeny za nepřípustné a každopádně za neopodstatněné.

339 Soud se domnívá, že je vhodné nejprve rozhodnout o otázce, zda se žaloby staly bezpředmětnými.

A – *Argumenty účastníků řízení*

340 V rámci svých žalobních odpovědí Komise tvrdí, že se žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 staly bezpředmětnými.

341 Žalobci pak mají za to, že žalobní důvod směřující ke zrušení v projednávaných věcech, na straně jedné, a žalobní důvody ve spojených věcech T-86/02 až T-88/02, které se týkají žalob proti napadeným konečným rozhodnutím, na straně druhé, nejsou totožné, přestože druhý žalobní důvod uplatněný ve věcech T-86/02 až T-88/02 opakuje žalobní důvod směřující ke zrušení uplatněný ve věcech T-30/01 až T-32/01, jak to umožňuje judikatura. V tomto ohledu tvrdí, že co se týče volby řízení, může konečné rozhodnutí pouze potvrdit předchozí rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a nemůže napravit protiprávní stav, k němuž došlo v důsledku posledně uvedeného rozhodnutí.

342 Rovněž tvrdí, že rozsudek Soudu ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise (T-168/99, Recueil, s. II-1371), jehož se dovolává Komise, není v projednávaném případě použitelný, jelikož jediná argumentace v žalobě v uvedené věci se týkala kvalifikace sporného opatření jako podpory, a nikoli vady v rámci přezkumného řízení.

343 Konečně se žalobci domnívají, že přijetí rozhodnutí o režimech vynětí Komisí poté, co byly podány žaloby proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, představuje novou okolnost, která jim umožňuje navrhnout Soudu, aby část jejich žalob na neplatnost obsahující návrhová žádání považoval za rozšířenou o návrh na zrušení rozhodnutí o režimech vynětí.

B – *Závěry Soudu*

344 Podle článku 113 jednacího řádu může Soud kdykoliv bez návrhu po vyslechnutí účastníků řízení rozhodnout, že se žaloba stala bezpředmětnou a že ve věci již nerozhodne.

345 Žaloba na neplatnost se stane bezpředmětnou, pokud právní postavení žalobce nemůže být změněno v důsledku zrušení či nezrušení napadeného aktu. V tomto případě je tedy třeba prohlásit, že nebude vydáno rozhodnutí ve věci samé (rozsudek Soudu ze dne 13. června 2000, EPAC v. Komise, T-204/97 a T-270/97, Recueil, s. II-2267, bod 154).

346 Je třeba přezkoumat, zda rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2000, kterým se zahajuje formální vyšetřovací řízení, v projednávané věci i nadále zakládá právní účinky ve vztahu k žalobcům po přijetí konečných rozhodnutí Komise, kterými se ukončuje formální vyšetřovací řízení a proti nimž žalobci podali výše přezkoumané a zamítnuté žaloby ve věcech T-86/02 až T-88/02 (viz bod 335 výše).

347 Je třeba uvést, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 obsahuje předběžný závěr ohledně existence protiprávních státních podpor. Třemi rozhodnutími ze dne 20. prosince 2001 rozhodla Komise o tom, že dotčené tři daňové režimy jsou protiprávními podporami neslučitelnými se společným

trhem, nařídila jejich zrušení a nařídila navrácení vyplacených podpor s tím, že úroky se vypočítají od data, kdy byly dotčené podpory poskytnuty příjemcům.

348 Za okolností v projednávané věci je třeba konstatovat, že právní postavení žalobců nemůže být v důsledku případného zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení změněno.

349 V tomto ohledu je třeba připomenout, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení samo o sobě nezakládá žádný nezvratný účinek, pokud jde o legalitu opatření, kterých se týká. Pouze konečné rozhodnutí, kterým jsou uvedená opatření s konečnou platností kvalifikována jako podpory, má totiž za účinek určení jejich protiprávnosti (usnesení Soudu ze dne 4. listopadu 2002, Salzgitter v. Komise, T-90/99, Recueil, s. II-4535, bod 14).

350 Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení sice může zakládat samostatné právní účinky, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost, a judikatura připustila možnost podat proti tomuto rozhodnutí žalobu, pokud rozhodnutí zakládá takové účinky, které jsou nezávislé na konečném rozhodnutí. Pozastavení provádění dotčeného opatření v důsledku předběžné kvalifikace tohoto opatření jako nové podpory tak má povahu nezávislou na konečném rozhodnutí, která je časově omezena do ukončení formálního řízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. října 2001, Itálie v. Komise, C-400/99, Recueil, s. I-7303, body 56 až 62 a 69; rozsudky Government of Gibraltar v. Komise, bod 153 výše, body 80 až 86, a Regione Siciliana v. Komise, bod 226 výše, bod 46).

351 V projednávané věci je však nesporné, že pozastavení provádění dotčených daňových opatření, které je podle čl. 88 odst. 3 ES důsledkem předběžné kvalifikace uvedeného opatření jako nové podpory, nebylo uskutečněno.

352 Mimoto se jeví, že účinky napadených konečných rozhodnutí od svého vstupu v platnost – jednak z důvodu povahy opatření, která nařizují, a jednak s ohledem na skutečnost, že se nejedná o existující režimy podpor – nahradily účinky předběžného rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Skutečnost, že dotčené režimy nemají povahu existujících režimů podpor, s sebou totiž nese povinnost navrácení vyplacených podpor a důsledky zrušení a navrácení podpor nahrazují důsledky prostého pozastavení (viz v tomto smyslu rozsudek EPAC v. Komise, bod 345 výše, bod 156), jelikož z nich vyplývá povinnost zpětného vyplacení protiprávně obdržených zvýhodnění *ab initio*.

353 Krom toho je třeba uvést, že žalobci na podporu svých žalob ve věcech T-30/01 až T-32/01 proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení tvrdí, že dotčená opatření byla existujícími podporami a že Komise tím, že zahájila formální vyšetřovací řízení a že je kvalifikovala jako nové podpory, porušila procesní pravidla použitelná ve vztahu k existujícím podporám. Je nutno konstatovat, že tyto argumenty jsou spojeny s argumenty rozvinutými na podporu žalob na neplatnost ve věcech T-86/02 až T-88/02, které směřují proti konečným rozhodnutím (viz druhý a třetí důvod žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02, přezkoumané výše, bod 108 a následující). Soud přitom rozhodl, že Komise správně kvalifikovala dotčené režimy podpor jako nové (viz bod 204 výše), a zamítl žaloby ve věcech T-86/02 až T-88/02 proti konečným rozhodnutím (viz bod 335 výše).

354 S ohledem na podstatu argumentace přednesené žalobci v rámci žalob proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení se tudíž tyto žaloby staly bezpředmětnými.

355 Vzhledem k tomu, že Soud potvrdil legalitu rozhodnutí Komise, která se stala konečnými a která nařizují zrušení dotčených daňových režimů a navrácení podpor, si za těchto okolností žalobci nezachovávají žádný právní zájem na tom, aby se domohli zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení.

356 Krom toho, pokud jde o rozsudek ze dne 9. října 2001, Itálie v. Komise, bod 350 výše, a o rozsudek Soudu ze dne 20. června 2007, Tirrenia di Navigazione a další v. Komise (T-246/99, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí), které účastníci řízení zmiňují, je třeba uvést, že se nejednalo o stejnou situaci jako v projednávané věci. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, kterým byla dotčená opatření kvalifikována jako nové podpory, totiž vedlo k přijetí konečných rozhodnutí Komisí, kterými byla dotčená opatření kvalifikována jako nové podpory, ale slučitelné se společným trhem, s výhradou splnění určitých podmínek (výše uvedený rozsudek Tirrenia di Navigazione a další v. Komise, body 7 a 12).

357 Naproti tomu v projednávané věci Komise přijala tři konečná rozhodnutí, kterými byly dotčené tři režimy kvalifikovány jako nové podpory neslučitelné se společným trhem.

358 Vzhledem k tomu, že uvedené posouzení Komise, včetně posouzení ve vztahu ke kvalifikaci dotčených opatření jako nových režimů podpor, bylo Soudem potvrzeno (viz body 204, 207 a 335 výše), musí být dotčená opatření podpor zrušena a podpory musí být navráceny *ab initio* a již není namístě rozhodovat o otázce, zda bylo, či nebylo třeba tatáž opatření, jejichž pozastavení požadovala Komise v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, pozastavovat až do přijetí rozhodnutí ukončujícího nebo ukončujících řízení zahájené napadeným rozhodnutím (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, body 23 až 27).

359 Žalobci tvrdí, že rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, není v projednávané věci použitelný, jelikož jediná argumentace v žalobě se týkala kvalifikace sporného opatření jako podpory, zatímco se svým argumentem se v projednávané věci dovolávají skutečnosti, že se jednalo o existující podporu a že přezkumné řízení bylo stiženo vadou.

360 Soud však konstatuje, že tento argument nemůže vyvrátit závěr, podle něhož se žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 staly bezpředmětnými.

361 Je totiž třeba připomenout, že se rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, týkal žaloby směřující proti rozhodnutí Komise zahájit postup stanovený v čl. 88 odst. 2 ES ohledně slevy na dani a snížení základu daně, z nichž měly prospěch společnosti Ramondín a Ramondín Cápsulas. Soud měl přitom za to, že se uvedená žaloba proti rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení stala bezpředmětnou, jelikož žaloba proti konečnému rozhodnutí Komise, která se zakládala na totožné argumentaci, byla sama o sobě Soudem zamítnuta.

362 Soud konstatuje, že daná situace je tedy obdobná situaci v projednávané věci bez ohledu na argument uplatněný žalobci. Jak již bylo připomenuto, argumenty týkající se kvalifikace sporných opatření jako existujících režimů podpor a namítaná procesní vada byly totiž Soudem přezkoumány a zamítnuty. S ohledem na předmět sporu je tudíž řešení v rozsudku ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, použitelné v projednávané věci.

363 Z toho vyplývá, že aniž by bylo třeba rozhodnout o námitce nepřípustnosti uplatněné Komisí, či o návrhu na zrušení napadených konečných rozhodnutí podaném žalobci v rámci jejich replik, je třeba konstatovat, že se žaloby ve věcech T-30/01 až T-32/01 staly bezpředmětnými, takže ve vztahu k nim nebude vydáno rozhodnutí ve věci samé.

K návrhům na organizační procesní opatření

364 Zaprvé, žalobci navrhují Soudu, aby Komisi vyzval k předložení určitých dokumentů.

365 V tomto ohledu Soud konstatuje, že Komise v příloze ke svým žalobním odpovědím předložila kopii stížnosti z roku 1994 a dopis ze dne 18. července 1995, který zaslala stěžovatelům.

366 V rozsahu, v němž Soud mohl přezkoumat veškeré žalobní důvody žalobců na základě informací uvedených ve spisu a vysvětlení poskytnutých na jednání, není namístě po Komisi požadovat předložení dodatečných dokumentů (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2007, Sniace v. Komise, C-260/05 P, Sb. rozh. s. I-10005, body 77 až 79, potvrzující rozsudek Soudu ze dne 14. dubna 2005, Sniace v. Komise, T-88/01, Sb. rozh. s. II-1165, bod 81).

367 Zadruhé žalobci navrhují, aby se Soud seznámil se žalobami podanými ve věcech T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02 a rozhodl o nich před tím, než rozhodne o žalobách podaných žalobci ve věcech T-227/01 až T-229/01 a T-230/01 až T-232/01, jejichž předmětem jsou rozhodnutí Komise, podle nichž jsou daňové režimy zavádějící jednak slevu na dani ve výši 45 % investované částky, a jednak snížení základu daně považovány za režimy podpor neslučitelné se společným trhem.

368 Soud konstatuje, že přezkum věcí, na něž poukazují žalobci, byl souběžný. Ve všech těchto věcech se tak konala jednání ve dnech 15., 16. a 17. ledna 2008 a rozsudky jsou vyhlášeny v tentýž den, takže se tento návrh na organizační procesní opatření stal bezpředmětným.

369 Návrhy na organizační procesní opatření žalobců tedy musí být zamítnuty.

K nákladům řízení

I – *Věci T-30/01 až T-32/01*

370 Podle čl. 87 odst. 6 jednacího řádu, není-li vydáno rozhodnutí ve věci samé, rozhodne o nákladech řízení Soud dle volného uvážení. Vzhledem k tomu, že žalobci neměli s žalobami podanými ve věcech T-86/02 až T-88/02 proti konečným rozhodnutím přijatým na základě rozhodnutí o zahájení řízení napadeného ve věcech T-30/01 až T-32/02 úspěch, je důvodné jim uložit náhradu nákladů řízení ve věcech T-30/01 až T-32/02 (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava v. Komise, bod 342 výše, bod 28).

II – *Věci T-86/02 až T-88/02*

371 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise a Comunidad autónoma de La Rioja požadovaly náhradu nákladů řízení a žalobci neměli se svými návrhovými žádáními a důvody v žalobách ve věcech T-86/02 až T-88/02 úspěch, ponesou posledně uvedení vlastní náklady řízení a ukládá se jim rovněž náhrada nákladů řízení vynaložených Komisí a Comunidad autónoma de La Rioja.

372 Comunidad autónoma del País Vasco a Confebask ponesou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (pátý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Věci T-30/01 až T-32/01, T-86/02 až T-88/02 se spojují pro účely rozsudku.

2) Ve věcech T-30/01 až T-32/01:

– **již není namístě o žalobách rozhodovat;**

– **Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya ponesou vlastní náklady řízení a ukládá se jim rovněž náhrada nákladů řízení vynaložených Komisí.**

3) Ve věcech T-86/02 až T-88/02:

– **žaloby se zamítají;**

– **Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya ponesou vlastní náklady řízení a ukládá se jim rovněž náhrada nákladů řízení vynaložených Komisí a Comunidad autónoma de La Rioja;**

– **Comunidad autónoma del País Vasco – Gobierno Vasco a Confederación Empresarial Vasca (Confebask) ponesou každá vlastní náklady řízení.**

Vilaras Martins Ribeiro Dehousse

Šváby Jürimäe

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 9. září 2009.

Podpisy.

Obsah

Právní rámec . . . . . II - 2932

I – Právní úprava Společenství . . . . . II - 2932

II – Vnitrostátní právní úprava . . . . . II - 2939

Skutečnosti předcházející sporu . . . . . II - 2942

Napadená rozhodnutí . . . . . II - 2945

I – Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení ze dne 28. listopadu 2000 (věci T-30/01 až T-32/01) . . . . . II - 2945

II – Napadená konečná rozhodnutí (věci T-86/02 až T-88/02) . . . . . II - 2946

Řízení . . . . . II - 2951

Návrhová žádání účastníků řízení . . . . . II - 2956

I – Ve věcech T-30/01 až T-32/01 . . . . . II - 2956

II – Ve věcech T-86/02 až T-88/02 . . . . . II - 2957

Právní otázky . . . . . II - 2959

I – K žalobám ve věcech T-86/02 až T-88/02, které směřují ke zrušení konečných rozhodnutí, kterými byla konstatována neslučitelnost dotčených režimů a bylo nařízeno navrácení vyplacených podpor . . . . . II - 2959

A – K přípustnosti návrhu Confebask na vstup do řízení ve věcech T-86/02 až T-88/02 jako vedlejší účastnice . . . . . II - 2959

1. Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 2959

2. Závěry Soudu . . . . . II - 2960

B – K opodstatněnosti žalob ve věcech T-86/02 až T-88/02 . . . . . II - 2962

1. K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z údajné povahy dotčených podpor jako existujících podpor . . . . . II - 2963

a) K první části, která se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu v) nařízení č. 659/1999 . . . . . II - 2963

Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 2963

Závěry Soudu . . . . . II - 2969

b) K druhé části, která se zakládá na porušení čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 659/1999 . . . . . II - 2981

Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 2981

Závěry Soudu . . . . . II - 2982

2. Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení procesních pravidel použitelných ve vztahu k existujícím podporám . . . . . II - 2984

3. Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES . . . . . II - 2985

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 2985

b) Závěry Soudu . . . . . II - 2986

4. K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z procesní vady a z porušení zásad právní jistoty, řádné správy, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení . . . . . II - 2990

a) K výtce vycházející z procesní vady . . . . . II - 2991

Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 2991

Závěry Soudu . . . . . II - 2991

b) K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy, zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení . . . . . II - 2994

Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 2994

Závěry Soudu . . . . . II - 2998

– K výtce vycházející z porušení zásad právní jistoty a řádné správy z důvodu délky trvání předběžného přezkoumání . . . . . II - 2998

– K výtce vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání . . . . . II - 3002

– K výtce vycházející z porušení zásady rovného zacházení . . . . II - 3011

5. K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 . . . . . II - 3013

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 3013

b) Závěry Soudu . . . . . II - 3014

II – K žalobám ve věcech T-30/01 až T-32/01, které směřují ke zrušení rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení . . . . . II - 3015

A – Argumenty účastníků řízení . . . . . II - 3016

B – Závěry Soudu . . . . . II - 3017

K návrhům na organizační procesní opatření . . . . . II - 3021

K nákladům řízení . . . . . II - 3023

I – Věci T-30/01 až T-32/01 . . . . . II - 3023

II – Věci T-86/02 až T-88/02 . . . . . II - 3023